

GALATALAISKIRJEEN SANOMAA

Räjähtävä kirje

Paavalin kirje ei-juutalaisille (pakanakristityille) Galatalaisille on nimitetty "räjähtäväksi kirjeeksi." Se sisältää väkevän annoksen dynamiittia ja särkee täysin ihmisen oman uskonnollisuuden mahdollisuudet Jumalan löytämiseen tai Jumalan edessä kestämiseen. Se sulkee pois Jumalan lain noudattamisen pelastustienä. Vain evankeliumin tie on mahdollinen. Se ei tyydy vain erottamaan näitä kahta toisistaan, vaan kohdistaa myös äärimmäisen terävän kärjen kaikkea lain ja evankeliumin toisiinsa sekoittamista vastaan.

Evankeliumin voima

Paavali oli ensimmäisellä lähetysmatkallaan julistanut evankeliumia etelä-Galatian kaupungeissa mm Ikonionissa, Lystrassa ja Derbessä. Paavali kuvaa evankeliuminsa sisältöä: "Teidän silmienne eteen on kuvattu Jeesus Kristus ristiinnaulittuna." (Gal. 3:1) Paavalin julistus oli tapahtunut vaikeissa olosuhteissa. Häntä olivat juutalaiset vastustaneet ja pakanat kivittäneet. Silti moni otti vastaan evankeliumin ja sai Pyhän Hengen.

"Vain tämän tahdon teiltä tietää: lain teoistako te saitte Hengen vai uskossa kuulemisesta? Niinkö älyttömiä olette? Te aloititte Hengessä, omilla teoillako* te nyt päätätte?" (Gal. 3:2-3)

Paavalille työ oli kivulla pakanain synnyttämistä evankeliumin sanalla Jumalan valtakuntaan. "Lapseni, joiden tähden olen jälleen synnytyskivuissa, kunnes Kristus saa muodon teissä." (Gal. 4:19) Uskoon tulleet "kerskasivat onnestaan" (Gal. 4:15) ja seurakunnat alkoivat vaeltaa hyvin: "Te juoksitte hyvin." (Gal. 5:7) Evankeliumi oli synnyttänyt vastapelastuneissa sellaisen rakkauden, että he olisivat olleet valmiita antamaan jopa silmän päästään Paavalille, joka oli heille julistanut ilosanoman ja tehnyt sen vaikean silmänsairauden ahdistamana.

"Tiedättehän, että ruumiin sairaus oli syynä siihen, että minä ensi kerran julistin teille evankeliumia. Vaikka ruumiillinen tilani panikin teidät koetukselle, te ette minua halveksineet ettekä hylkineet, vaan otitte vastaan kuin Jumalan enkelin, jopa kuin Kristuksen Jeesuksen. Missä nyt on teidän onnenne kehuminen? Minä todistan teistä, että te, jos se olisi ollut mahdollista, olisitte kaivaneet silmät päästänne ja antaneet minulle." (Gal. 4:13-15).

Uskoon tulo oli merkinnyt näille entisille pakanoille kääntymistä epäjumalista elävän Jumalan puoleen. He olivat oppineet tuntemaan Jumalan.

"Silloin kun ette vielä tunteneet Jumalaa, te palvelitte jumalia, jotka todellisuudessa eivät ole jumalia. Mutta nyt, tultuanne tuntemaan Jumalan, ja mikä on enemmän, kun Jumala tuntee teidät, kuinka te jälleen käännytte noiden heikkojen ja köyhien säädösten puoleen, joiden orjiksi haluatte uudelleen tulla?" (Gal. 4:8-9)

Kaikki tämä oli tapahtunut heille, kun he olivat yksinkertaisesti uskoneet evankeliumin Jeesuksesta Kristuksesta. Heistä oli uskon kautta tullut Jumalan lapsia Jeesuksessa Kristuksessa, kun heidät oli kastettu Kristukseen ja niin puettu Häneen.

"Te kaikki olette uskon kautta Jumalan lapsia Kristuksessa Jeesuksessa. Sillä kaikki te Kristukseen kastetut olette Kristukseen pukeutuneita." (Gal. 3:26-27)

Vaikka kaiken tämän jälkeen seurakunnat olivat harhaopettajien vaikutuksesta ja legalistisen, lain ja evankeliumin sekoittamisen seurauksena joutuneet surkeaan tilaan, Paavali kuitenkin nimittää heitä edelleen Jumalan lapsiksi ja Kristuksen omiksi. Mutta heidän hengellinen elämänsä oli suuressa vaarassa ja he tarvitsivat varsin tiukkasävyisen kirjeen.

Seurakunnat olivat syntyneet siis siitä, että Paavali oli julistanut yksinkertaista evankeliumia Jeesuksen rististä ja ylösnousemuksesta. Sen vastaan ottaneet saivat Pyhän Hengen ja kasteen. Usko evankeliumiin liitti pakanat Kristukseen, muutti heidän elämänsä onnelliseksi, täytti sen rakkaudella ja innolla. Usko evankeliumiin antoi elämään voittovoiman. Paavalin työ ei ollut ollut evankeliumista opettamista eikä evankeliumin puolustamista, vaan itse evankeliumin eli ristiinnaulitun ja ylösnousseen Herran Jeesuksen Kristuksen julistamista. "... julistaisin evankeliumia Hänestä..." (Gal. 1:16)

Harha ja hengellinen autioma

Mutta nyt kaikki oli toisin. Seurakuntien tila oli muuttunut surkeaksi juutalaisen uskonnollisuuden säädösten noudattamiseksi, vähäveriseksi ja voimattomaksi. Ilo ja rakkaus oli kadonnut. Paavali ja hänen työtoverinsa olivat joutuneet seurakuntien halveksunnan kohteeksi. Heidän puheitaan ei tahdottu ottaa enää vakavasti. Siksi Galatalaiskirje muodostaa evankeliumin puolustuksen ja myös puolustuksen sille, että Paavali, evankeliumin julistaja, oli tehnyt sen jumalallisella valtuutuksella ja että hänen evankeliuminsa oli ainoa oikea, ainoa todellinen.

Armosta langenneiden muistot

Vaikka seurakuntien asenne Paavaliin olikin muuttunut kielteiseksi, Paavali tiesi silti, että seurakuntien olisi kuitenkin pakko kuunnella häntä. Seurakunnat eivät nimittäin voineet unohtaa vasta uskoon tulleina kokemaansa merkillistä voimaa, iloa, rauhaa ja lepoa. Vaikka he olivat mielestään edenneet paljon pitemmälle kuin Paavali, he eivät mitenkään voineet painaa tietoisuudestaan muistoa evankeliumin alkuaajan herätyksestä ja Jumalan väkevän voiman vaikutuksesta, joka näkyi myös sairaiden parantumisenä ja suurena kärsivällisyytenä vainojen ja ahdistusten keskellä. Tätä alkukokemusta evankeliumin vapauttavasta voimasta ei kukaan sen kokenut voi elämässään täysin unohtaa, vaikka hän joutuisi kuinka kauas evankeliumin totuudesta myöhemmässä elämässään. Paavalilla oli siis liittolainen noiden seurakuntalaisten sydämissä, kun hän tarttuu siihen murheelliseen kehitykseen, joka seurakunnissa oli tapahtunut.

Harhan tie uskoviin sydämiin

Harhaopettajien raamatuntuntemus ja into

Miten seurakunnat olivat sitten joutuneet harhapoluille ja menettäneet voimansa? Kaikki alkoi siitä, että pian Paavalin työryhmän palattua ja seurakuntien organisoiduttua, Jerusalemissa saapui uusia opettajia, jotka olivat niin kuin Paavalikin juutalaisia ja he nimittivät itseään kristityiksi niin kuin Paavalikin. Hekin opettivat samanasta Jeesuksesta kuin Paavali. Seurakunnat ottivat uudet tulokkaat iloiten vastaan varsinkin, kun heidän intonsa opettaa Jumalan sanaa oli suuri ja he ilmeisellä tavalla halusivat auttaa vasta uskoon tulleita syvemmälle Jumalan sanan salaisuuksiin.

"Heillä on intoa teidän hyväksenne, ei kuitenkaan oikeaa. He tahtovat eristää teidät, että teillä olisi intoa heidän hyväkseen." (Gal. 4:17)

Nämä uudet opettajat tunsivat tarkkaan Vanhan Testamentin ja osoittivat ilmeistä oppineisuutta.

Turvallisuustarpeet

He osasivat myös taitavasti vedota nuorten seurakuntien turvallisuuden tarpeeseen. He pyrkivät eristämään seurakunnat muusta yhteisöstä, antoi heille tietyn uuden identiteetin siinä tietoisuudessa, että he olisivat "tosi kristittyjä" ja ymmärsivät asiat paremmin ja syvällisemmin kuin heille evankeliumin tuoneet Paavali ja hänen työryhmänsä.

"Heillä on intoa teidän hyväksenne, ei kuitenkaan oikeaa. He tahtovat eristää teidät, että teillä olisi intoa heidän hyväkseen." (Gal. 4:17)

Koska kristityilläkin on vanha luonto eli liha, sopivasti siihen kylvämällä seurakunnista saatiin entistä tiiviimpiä, turvallisempia, mutta samalla myös suljetumpia yhteisöjä. Se, että näillä eristävillä opettajilla oli ilmeinen tarve saada myös taloudellista hyötyä seurakunnasta, tuli ajanmittaa ilmeiseksi (Gal. 4:17). Oman raamatuntulkintansa ylivertaisuuteen uskova seurakunta on varsin valmis antamaan suurenkin taloudellisen panoksen johtajilleen. Olihan heidän ansiotaan heidän uusi korkeampi tietoisuuden tasonsa. Samalla kun Paavali varoitti ihmisten lihallisesta rahanhimosta, hän toisaalta joutui muistuttamaan, että aito rakkaus huolehtii toki sananjulistajienkin tarpeista.

"[Jumalan] sanan opetusta saava jakakoon kaikkea hyvää opettajalleen." (Gal. 6:6)

Nämä uudet opettajat tarjosivat seurakunnille myös tien pois jatkuvien vainojen vaarasta. Rekisteröitymällä yhdeksi juutalaisuuden haaraksi, saataisiin Rooman lain suoja jo paljon vainoa ja vaikeuksia kohdanneille seurakunnille. Vaikka pakanakristityt eivät aluksi ympärileikkauksen sisällöstä paljoa ymmärtäneetkään, sen he tajusivat, että pakanuuden puristuksessa he saisivat ympärileikkauttamalla itsensä ilmeisen yhteiskunnallisen turva-aseman.

"Kaikki, jotka tavoittelevat arvostusta ihmisten tavoin*, vaativat teitä ympärileikkauttamaan itsenne vain siksi, ettei heitä Kristuksen ristin tähden vainottaisi. Eiväthän ne, jotka itsensä ympärileikkauttavat, itsekään noudata lakia. He tahtovat teidän ympärileikkauttavan itsenne saadakseen kerskailla siitä, mitä teille on ruumiissa tehty*." (Gal. 6:12-13)

Hengellinen jano syvemmälle

Uusien opettajien varsinainen vetovoima oli kuitenkin siinä hengellisessä janossa, jota jokainen vasta uskoon tullut kokee. Kun maailman meno eivätkä erilaiset epäjumalanpalvelusmenot kyenneet tyydyttämään heidän väkevää elämän janoaan, he olivat nyt Kristuksen lahjoittamassa vapaudessa päässeet tuntemaan jotain Kristuksen salaisuudesta, olivat päässeet juomaan elävän veden lähteestä. He olivat lähteneet hyvään alkuun. Juuri siksi he kaipasivat saada yhä lisää ja enemmän elävää vettä, uutta ja syvempää jumalan tuntemista. Ja juuri sitä uudet opettajat heille lupasivat. He olivat aivan oikein uskoneet Jeesukseen Kristukseen, saaneet kasteen ja päässeet sisälle Jumalan valtakuntaan. Heidän tuli nyt kasvaa ja syventyä.

Mutta heidän verraton opettajansa Paavali, josta nämä uudet opettajat kyllä tiesivät yhtä ja toista, oli jättänyt heidät puolitiehen. Paavalihan oli tullut vain Antiokiasta, mutta he olivat tulleet itse pääpaikasta Jerusalemista. He olivat itse Pietarin ja Jaakobin tuttuja. He tunsivat Jeesuksen opetukset paljon perusteellisemmin kuin Paavali. Paavali oli kyllä antanut heille hyvän alun, mutta heille ei riittäisi Jumalan edessä vielä se, minkä Paavali oli heille tuonut. Vasta kun heidät olisi ympärileikattu, he pääsisivät niiden valtaviin siunausten omistamiseen, joista Aabraham oli saanut lupauksen. Heidän pelastuksensa oli vielä puolitiessä. Ympärileikkaus takaisi heille Israelin kansalais-oikeuden sanan syvimmissä hengellisessä merkityksessä ja Jumalan kaikki lupaukset. Uusien opettajien ei ollut vaikeaa osoittaa Vanhan Testamentin pergamenteista, mitä Jumala itse oli ympärileikkauksen liitosta puhunut. Jos uskovat jäisivät vain siihen, mitä Paavali oli heille jättänyt, heidän pelastuksensa ja kasvunsa kristittyinä olisi suuressa vaarassa.

Vapaus vai kaavat

Näin uudet opettajat kohta kohdalta mursivat Paavalin auktoriteetin ja Paavalin julistaman evankeliumin ja saivat seurakunnat siirtymään omalle kannalleen. Tarvitaan usko Jeesukseen ja sen lisäksi ympärileikkaus ja juutalaisen lain mahdollisimman huolellinen noudattaminen. Uskovat kyllä kokivat juutalaiset ja heidän kulttuurilleen vieraitten säädösten noudattamisen jollakin tavalla vapautta rajoittavina.

"Vapauteen Kristus vapautti meidät. Pysykää siis lujina, älkääkä antako uudelleen sitoa itseänne orjuuden ikeeseen."

"Mutta nyt, tultuanne tuntemaan Jumalan, ja mikä on enemmän, kun Jumala tuntee teidät, kuinka te jälleen käännytte noiden heikkojen ja köyhien säädösten puoleen, joiden orjiksi haluatte uudelleen tulla? Te noudatatte säädöksiä päivistä, kuukausista, juhla-ajoista ja vuosista." (Gal. 5:1 ja 4:9-10)

Mutta toisaalta heidän oli pakko myöntää, että heidän uskonnollinen elämänsä sai nyt vankat ja turvalliset muodot. Olihan heillä ennen pakanuudessakin ollut selkeät menonsa. Nyt ainakin tiesivät selvästi, miten missäkin tilanteessa piti menetellä. Jos se nyt rajoittikin omaa vapautta, niin eipähän tarvinnut joka tilanteessa vaivata päätään sillä, mikä mahtaisi olla milloinkin oikein tai väärin.

Tuo Paavalin opettama vapaus oli yllättävän vaikeaa, kun ei ollut riittävän selkeitä ohjeita. Piti itse ajatella liikaa. Piti jatkuvasti pitää henkilösuhdetta Kristukseen yllä

ja soveltaa Hänen sanaansa. Nyt sitä paitsi alkoi tuntua myös kivalta, kun oppi hallitsemaan noita uskonnollisen elämän yksityiskohtia. "Tämähän alkaa olla hanskassa!" Hengellinen ylpeys hiipii salakavalasti uskovan sydämeen ja hän alkaa korottaa itseään. Seurakunta alkoi olla täynnä uskonnollisuuden "ammattilaisia". Kaiken lisäksi nuo monet muodot, jotka he saivat suoraan Jerusalemissa, sisälsivät syvällisiä merkityksiä ja olivat hyvin kauniita. Vaikka jotenkin elämä seurakunnassa alkoikin menettää makuaan, niin se oli sittenkin pieni hinta siitä, että nyt kyettiin varmistautumaan omasta pelastuksesta ja päästäisiin syvemmälle Jumalan salaisuuksiin.

Ja niin seurakunnat olivat lähes huomaamattaan joutuneet harhaopin valtaan. Seurakunnat olivat hengen vaarassa ja ennen kaikkea evankeliumin voittokulu oli niiden osalta täysin pysähtynyt.

Tämän päivän harhat

Ennen kuin lähdemme katsomaan yksityiskohtaisemmin, miten Paavali ryhtyi kirjeessään käsittelemään Galatian seurakuntien vaarallista tilaa, meidän kannattaa katsoa, millaisissa muodoissa esiintyy tänä päivänä maassamme galatalaisten ongelmia.

Paavalin oppi voidaan kirjoittaa muotoon:

Pelastus = usko Kristuksen evankeliumiin

Harha taas voidaan yleisemmin kirjoittaa muotoon:

Pelastus = usko Kristuksen evankeliumiin + ihmisen omaa uskonnollisuutta

Uususkonnollisuus ja vanha pakanuus taas voidaan kirjoittaa muotoon:

Pelastus = ihmisen oma uskonnollisuus

Tuttu sana mutta uusi sisältö

Näissä kaavoissa sana pelastus tarkoittaa eri asioita eri yhteydessä. Vain Paavalin kaavassa pelastus on sitä, mitä Raamattu sillä ymmärtää eli syntisen ihmisen pääsy takaisin elävän Jumalan yhteyteen, osallisuuteen Jumalalle kelpaavasta vanhurskaudesta, uudesta elämästä Pyhässä Hengessä. Harhan ja uskonnollisuuden pelastus voi merkitä hyvin monenlaisia asioita. Se voi merkitä vapautumista sen hetkisestä ahdistuksesta, jumalallisten voimien löytymistä, mystiseen tuonpuoleisuuteen kosketuksen saavuttamista tai vain mielialan paranemista.

Harha yleensä lupaa sekä sen mitä Paavaliakin ja vielä enemmän, mutta käytännössä tarjoaa vain sitä mitä uskonnollisuus yleensä. Kun pimeyden voimat ovat todellisia ja jakavat myös merkillisiä kokemuksia, uskonnollisuuden kokemukset voivat ylittää sen, mitä normaalilla psyykkisellä tasolla voidaan kokea. Siinä merkityksessä uskonnollisuuden ja harhan lupaukset eivät ole perusteettomia vaikkakin valheellisia.

Evankeliumi ja usko

Kristuksen evankeliumi tarkoittaa ilosanomaa siitä, että Nasaretin Jeesus on Kristus, Jumalan Poika, joka tuli taivaasta ihmiseksi, kuoli syntisten sijaisena heidän rangaistuksensa ja nousi kuolleista kukistaen synnin kuoleman ja Saatanan vallan, jotta syntiset pääsisivät Jumalan yhteyteen ja saivat Jumalan oman elämän Pyhässä Hengessä osakseen.

Usko tarkoittaa evankeliumin sanoman ja sen kautta välittyvän Kristuksen vastaanottamista, Häneen turvaamista, Hänen tekojensa varaan jäämistä ja kuuliaisuutta Hänelle. Usko ei itsessään ole mitään. Ilman uskon kohdetta, henkilöä Jeesus Kristus usko ei vaikuta yhtään mitään. Kristillinen usko on siis henkilösuhteessa vallitsevaa luottamusta niin, että uskova voi turvallisesti jättää asiansa toisen henkilön eli Jeesuksen Kristuksen varaan. Usko on luottamusta Kristukseen, koska Kristus on luotettava. Usko syntyy siitä, että oppii tuntemaan Jeesuksen Kristuksen - ei vain oppina vaan henkilönä. Uskon kasvu ei ole jonkin henkilökohtaisen ominaisuuden lisääntymistä, vaan toisen - Jeesuksen Kristuksen - syvempää tuntemista ja Hänen tekojensa ja lahjojensa yhä runsaampaa vastaanottamista. (Esim. menestysteologiassa usko erotetaan kokonaan kohteestaan joksikin erillisominaisuudeksi. Jos sitä on kyllin, se tekee ihmeitä. Se on uskoa omaan uskoonsa.)

Luonnollinen uskonnollisuus

Ihmisen oma uskonnollisuus perustuu siihen, että Jumalan luomana mutta synnin turmelemana hän kokee syvää elämän janoa, tuskaa ja ahdistusta - jotka ovat muistutusta menetetyistä paratiisista ja Jumala-yhteydestä. Kun ihminen omista edellytyksistään käsin lähtee esim. rukouksen, paaston, almujen, pyhiinvaellusten, hyvien tekojen, erilaisin uskonnollisin palveluksin, transseilla ja yhteydenotoilla pimeyden henkivaltoihin - jotka lähestyvät häntä tosin usein valkeuden enkelin hahmossa - etsitään tyydytystä elämänjanoonsa ja ahdistukseensa, kysymys on hänen uskonnollisuudestaan.

Uskonnollisuus nousee ihmisen uskosta omiin mahdollisuuksiinsa selvittää, löytää rikas ja onnellinen elämä ja yhteys sellaiseen jumalaan, jollaisen hän jumalansa haluaa olevan. Uskonnollisuuden tällainen ilmentymä on osa ihmisen syntiinlankeemuksen seurauksia. Se lähtee liikkeelle ihmisen vanhasta luonnosta eli lihasta. Se uskoo itseensä ja omiin mahdollisuuksiinsa hallita ulkopuolisia voimia omaksi edukseen. Se voi käyttää hyväkseen mitä moninaisimpia terapiaa ym psykologisia mekanismeja, jotka saattavat lyhyellä tähtäyksellä vaikuttaa muutoksia ihmisen elämässä. Uskonnollisuus saattaa ilmetä myös hyvin raamatullisissa vaatteissa. Se voi ottaa tavoitteekseen Jumalan ilmoittaman lain noudattamisen, koska se uskoo kykyihinsä selviytyä Jumalan asettamista vaatimuksista. Vaikka laki onkin pyhä ja vanhurskas, Jumalan ilmoittama ja oikea, uskonnollisuudessa lakia lähdetään noudattamaan oman lihan keinoin.

Laki hengellinen mutta ei pelastustie

Jumalan lakia ei kuitenkaan ole koskaan tarkoitettu pelastustieksi niin kuin Paavali Galatalaiskirjeen 3. luvussa osoittaa. Se on hengellinen luonteeltaan eikä sitä voi noudattaa muuten kuin Pyhän Hengen voimasta. Jos ihminen yrittää noudattaa lakia omassa voimassaan, hän joutuu ennen pitkään myöntämään voimattomuutensa, vararikkonsa, umpikujansa ja toivottomuutensa. Silloin hänellä on kaksi vaihtoehtoa. Vain voi joko etsiä apua Kristuksen puolelta tai sitten lähtee lihan tielle lain noudattamisessa. Jälkimmäinen merkitsee sitä, että ihminen alkaa laskea lain vaatimuksen rimaa sillä verukkeella, että Jumala antaa puutteet anteeksi tai täyttää sen lopun, mikä lain noudattamisessa jäi vajaaksi. Ajan mittaan rima vedetään sille tasolle, millä oma käytännön elämä tapahtuu. Ihmisen omatunto kyllä aluksi vastustaa lain rimaa madaltamista, mutta paatuu ajan mittaan.

Harhan yhtälö

Harhan yhtälö

Pelastus = usko Kristuksen evankeliumiin + ihmisen oma uskonnollisuus on siis tosiasiallisesti sisäisesti ristiriitainen. Usko evankeliumiin on jäämistä kokonaan toisen varaan. Usko Kristukseen on luonteeltaan hengellistä, oma uskonnollisuus on taas lihallista. Hengellinen synnyttää elämää, lihallinen kuolemaa, niin kuin Paavali osoittaa.

"Minä sanon: Vaeltakaa Hengessä, niin ette täytä turmeltuneen luonnon himoa. Sillä turmeltunut luonto himoitsee Henkeä vastaan ja Henki turmeltunutta luontoa vastaan. Nämä ovat toisiaan vastaan, ettette tekisi mitä tahtoisitte. Mutta jos Henki johtaa teitä, te ette ole lain alaisia. Turmeltuneen luonnon teot ovat ilmeisiä: haureus, saastaisuus, irstaus, epäjumalanpalvelus, noituus, vihamielisyys, riita, kateellisuus, vihat, juonet, eriseurat, lahkot, kateus, juomingit, mässäykset ja muut sellaiset, joista ennalta sanon teille, kuten jo ennenkin olen sanonut, että semmoisia harjoittavat eivät peri Jumalan valtakuntaa. Hengen hedelmä taas on rakkaus, ilo, rauha, kärsivällisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensä hillitseminen. (Gal. 5:16-22)

"Niillä, jotka elävät turmeltuneen luontonsa mukaan, on sen luonnon mieli, mutta niillä, jotka elävät Hengen mukaan, on Hengen mieli*. Turmeltuneen luonnon mieli on kuolema, mutta Hengen [vaikuttama] mieli on elämä ja rauha. Turmeltuneen luonnon mielihän on vihollisuus Jumalaa vastaan, sillä se ei alistu tottelemaan Jumalan lakia, eikä se voikaan. Turmeltuneen luontonsa hallitsevat eivät voi olla Jumalalle otollisia. Mutta te ette ole turmeltuneen luontonne hallitsemia, vaan Hengen, jos kerran Jumalan Henki asuu teissä. Mutta se, jolla ei ole Kristuksen Henkeä, ei ole hänen omansa. (Room. 8:5-9).

Usko antaa kunnian Kristukselle, korottaa jumalaa. Liha taas korottaa itseään ja vihaa Jumalaa. Näin ollen nämä kaksi ovat täysin sovittamattomassa ristiriidassa keskenään. Jompi kumpi syö toisen. Joko ihminen joutuu kokonaan epätoivoon omien mahdolluuksiensa suhteen ja saa avun yksin Herralta tai hän hylkää kokonaan Herran, vaikka hän voi tehdäkin niin Herran nimi huulillaan. Ihminen ottaa ikään kuin Jumalan omaan käyttöönsä - mikä on ihmisen epäuskon ja synnin huipentuma. Siinä ihminen julistaa asiallisesti ottaen itsensä jumalaksi.

Harhan valtaan joutunut ihminen kulkee käytännössä seuraavan muuntumisprosessin, jossa todellisuudessa ei muutu vain yhtälön oikea puoli vaan myös pelastus muuttuu aivan toiseksi kuin mistä lähdettiin liikkeelle:

Pelastus = usko Kristuksen evankeliumiin =>

Pelastus = usko Kristuksen evankeliumiin + ihmisen oma uskonnollisuutta =>

Pelastus = uskoa Kristuksen evankeliumiin + ihmisen oma uskonnollisuus =>

Pelastus = uskoa + ihmisen oma uskonnollisuus =>

Pelastus = omaa uskoa omaan Kristukseen =>

Pelastus = ihmisen omaa uskonnollisuutta

Pohjimmiltaan ei siis ole olemassa mitään todellista eroa harhan ja yleisuskonnollisuuden välillä, vaikka aluksi siltä näyttäisikin. Paavali osoittaa kirjeessään johdonmukaisesti, että pelastustienä evankeliumin ja lain välillä ei voi esiintyä mitään sekoitusta tai välimuotoa. On vain joko evankeliumi tai laki. Evankeliumi (Jumalan teko)+ laki (oma teko) = laki (oma teko). Ihminen ei voi palvella kahta herraa, omaa kunniaansa ja Jumalaa. Jompi kumpi, kompromissi on mahdottomuus.

Harha voi esiintyä joko salakavalampana tai räikeämpänä, riippuen siitä millaisessa suhteessa lakia ja evankeliumia pyritään sekoittamaan. Jos sekoitussuhde on 95% + 5%, moni uskovakin menee helposti ansaan. Tilanne on kuitenkin aina niin, että 95% puhdasta vettä + 5% myrkyä on 100% myrkyä. Siksi Jeesus toistamalla toistaa varoituksensa vääristä profeetoista ja harhaopettajista, joita aivan varmasti tulee jokaisen uskovon luo.

Ei-kristilliset uskonnot ja harhat

Uskovat eivät useinkaan näe erityistä ongelmaa mormonismien ja jehovalaisuuden, Hare Krishna ja TM, kaltaisissa selkeästi organisoituneissa harhaopeissa tai uususkonnoissa, koska ne usein eivät edes yritä esiintyä kristillisinä ja ne on helppo tunnistaa. Asia ei kristittyjenkään kannalta ole niin yksiselitteinen. Noiden harhojen suuri aktiivisuus on johtanut siihen, että niissä olevia monia oppeja on sopivan muuntumisprosessin läpikäyneinä pikku hiljaa kulkeutunut kristillisen kirkon sisälle.

Esimerkiksi jehovalaisten oppi siitä, että kadotusta, helvettiä ei ole, on käypää tavaraa luterilaisessa kirkossamme. Monet keskeiset julistajat ja opettajatkin ovat sen jossain muodossa nielleet. Mutta varsinkin, kun maailma laajemmin vastoin oman omantuntonsa todistusta on sen laajasti omaksunut, monet julistajat joutuvat ottamaan hyvin selittelevän kannan Raamatun selkeään oppiin kadotuksesta, johon ihminen joutuu, ellei hän ota vastaan Jeesuksen valmistamaa pelastusta. Tällaiset harhat syövät evankeliumin eväät: Ei tarvita mitään ulkopuolista pelastusta. Jos pelastusta tarvitaankin, se tarkoittaa pelastusta inhimillisistä ahdistuksista. Ja niihin riittää psykologia tai uususkonnollisuus, ihmisen oma uskonnollisuus.

Psykologisoivat harhat

Rakasta itseäsi niin voit rakastaa muita!

Uususkonnollisuuden laaja vaikutus niin raamatullisessa kuin liberaalissakin kristillisyydessä näkyy siinä voittokulussa, jolla "Rakasta itseäsi, niin voit rakastaa lähimmäistäsikin" -ideologia löi itsensä takavuosina lävitse. Tämän opetuksen taustalla on Human Potential Movement eli Ihmismahdollisuuksien liike, joka 60-luvulla muodosti yhdessä hippiliikkeen kanssa ns. Uuden Aikakauden uskonnollisuuden leviämisen kohdun. Siinä uskotaan, että ihmisestä löytyy suunnattomasti käyttämättömiä mahdollisuuksia ja voimavaroja, jotka hänen tulee vapauttaa käyttöönsä. Moninaiset psykologiset ja uskonnolliset menetelmät tarjoavat apua noiden voimavarojen käyttöönotolle. Niillä esim. aivosolujen käyttämätön 90% saadaan hyödynnetyksi (tämä 90% on myöhemmässä tutkimuksessa kyllä osoittautunut ankaksi - kaikki ihmisen aivosolut ovat käytössä! - Mutta täydestä meni!)

Vapauta itsesi negatiivisesta!

Kun siis rakastat itseäsi, käsittelet lähinnä kristillisesti maalatulla psykologisilla menetelmillä tai nytemmin uususkonnollisilla menetelmillä turhat syyllisyytesi, vihan tunteesi, katkeruutesi, masennuksesi jne elämästäsi ulos, niin vihdoinkin vapaudut rakastamaan toisiakin ihmisiä.

Kaavaksi kirjoitettuna oppi näyttäisi tältä:

Pelastus = usko Kristuksen evankeliumiin + vapaudu rakastamaan itseäsi.

Onnellinen kristityn elämä ei nyt mitenkään voi onnistua pelkästään uskomalla evankeliumiin.

Näin saatu lopputulos on harhaoppi, jossa asetelma on pohjimmiltaan sama kuin Galatian seurakunnissakin. Galatalaiskirje osoittaa kirkkaasti, että rakkaus voi syntyä vain Pyhän Hengen hedelmänä. Pyhä Henki taas voi vaikuttaa ainoastaan ja vain silloin kuin ihminen uskoo Kristuksen evankeliumin, ei millään psykologisuususkonnollisilla menetelmillä.

Itsensärakastamisharha elää ja voi hyvin tänäkin päivänä monien Raamattuun uskoviensa jalojen kristittyjen sydämissä. Osin se johtuu siitäkin, että sana rakkaus on erittäin raamatullinen ja tuota oppia on pönkitetty yhteyksistään irti reväistyillä lauseilla.

Rakkaus uudessa merkityksessä

Sanan rakkaus moderni sisältö on erittäin tunnevaltainen. Jos rakastat, se tarkoittaa, että tunnet hyviä tunteita rakkautesi kohteeseen ja siksi haluat tehdä hänelle hyvää. Hyvää taas on se, mikä taas synnyttää rakastavassa ihmisessä ja rakkauden kohteessa hyviä tunteita. Jos esimerkiksi tunnet "hyviä" tunteita toisen aviopuolisoa kohtaan ja hän sinua kohtaan, niin toki sinun tulee osoittaa se hellyydellä ja yhdynnällä. Sehän on rakkautta.

Mikään ei ole rakkauden yläpuolella. Eikö Paavalikin kirjoittanut: "Koko laki on näet täytetty yhdessä käskysanassa, tässä: 'Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi'." (Gal. 5:14) Mitään ei saa asettaa hyvien tunteiden purkamisen ja hankkimisen esteeksi. Rakkaus on kaiken mitta.

"Jumala on rakkaus" ymmärretään merkityksessä "Jumala on Suurpehmo, jolla on lämmin syli". Jumalan luona tuntuu aina hyvältä, lämpimältä ja turvalliselta. Mooseksen Jumala on vanhentunut hirviö, jonka on onneksi korvannut pehmojeesus.

Harhaoppien soluttautuminen kristilliseen seurakuntaan perustuu hyvin paljon taitavaan kristillisillä sanoilla ja ilmaisuilla pelaamiseen, niin että niille annetaan täysin uusi sisältö. Uskontunnustus voidaan siis lausua "hyvällä omallatunnolla", vaikka ei uskotakaan Jeesuksen neitseelliseen syntymään, ristin sovituksen tai ylösnousemukseen. Kaikelle voidaan antaa kaunis yleisinhimillinen ja yleisuskonnollinen sisältö.

Rakkaus Raamatussa

Rakkaus Raamatussa tarkoittaa aivan muuta kuin hyvien tunteiden omistamista tai tunteiden mukaan elämistä. Rakkaus on itsensä uhraavaa toimintaa, jossa tehdään hyvää toiselle vastoin kielteisiäkin tunteita. "Rakasta vihollistasi!" Rakkaus antaa pois omastaan, antaa aikaansa, vaivaansa, rahaansa, jopa ruumiinsa ja henkensä. Rakkauden toiminnan motivoi se, että toinen nähdään Jumalalle arvokkaana, Jeesuksen uhriveren arvoiseksi siitä huolimatta, että kohde tekisi pahaa tai vääryyttä rakkauden osoittajaa kohtaan. Jumala rakastaa niitä ihmisiä, joita Hän pyhässä oikeudenmukaisuudessaan vihaa heidän syntiensä tähden. Jumala toimii siis "vastoin" pyhää vihaansa ja Jeesuksen tähden vetää ihmisiä pelastukseen. Rakkaus merkitsi Isälle suunnatonta tuskaa, kun Hän hylkäsi meidän sijastamme Oman Poikansa Golgatan tuskiin. Kun Jeesus kärsi, Jumala rakasti. Rakkauden osoittaminen merkitsee siksi myös aina kipua ja tuskaa kohteen puolesta, niin kauan kuin kohde on Jumalan pelastuksesta osaton.

Rakasta lähimmäistäsi!

"Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi!" ei ole käsky rakastaa itseään vaan ja ainoastaan lähimmäisiä. Omista tarpeistaan käsin ihminen tietää toisen tarpeet ennen kuin toinen niistä kertoo. Siksi rakastava lähtee täyttämään toisen tarpeita pyytämättä. Rakkaus vie aina omastaan luopumiseen. Kukaan ei voi rakastaa, ellei hän kiellä itseään, ota ristiään ja seuraa Jeesusta. Lähimmäisen rakkaus voi onnistua vain, jos Jumala rakastaa ihmistä ensin eikä jos ihminen rakastaa itseään.

Rakkaus on omastaan pois antamista. Mitä ihminen voi antaa itselleen sellaista mitä hänellä ei jo olisi. "Anna itsellesi aikaa!" on humpuukia. Sinun aikasi on sinun. "Anna itsellesi aikaa!" tarkoittaa todellisuudessa: "Pidä omasi itselläsi, älä anna sitä muille, ole itsekäs!" Raamattu ei missään kehotta ihmistä rakastamaan itseään. Riittää, kun avaat sydämesi ottamaan vastaan Jumalan mittamaton rakkaus Jeesuksessa. Siitä riittää sitten jaettavaksi muille.

Kun raamattu puhuu omasta ruumiista huolehtimisesta, siinä ei ole kysymys itsensä rakastamisesta, vaan Jumalan lahjojen vastuullisesta käytöstä. Jumala rakastaa sinua ja antaa Sinulle myös lepoa, ravintoa ja vastuuta omien lahjojensa käytön suhteen. "Rakasta itseäsi!" on mahdoton kehotus. Jeesuksen lunastama on Jeesuksen oma. Hänen tulee siksi antaa koko sielunsa ja ruumiinsa Herralle, eikä pidättää mitään itselleen.

Syällisyyden, vihan ja masennuksen käsittelyssä "itsensä rakastamisopista" ei ole myöskään mitään apua, päin vastoin. Vain Jumala ja vain evankeliumi kykenee käsittelemään ihmisen syällisyyden, vihan, masennuksen ja moninaiset muut ongelmat, jotka ovat suoraan tai epäsuorasti ihmisen syntisyydestä johtuvia. Mutta evankeliumi sitten myös tehoaa! Usko Kristukseen vapauttaa!

Itsensä rakastamisopin tuhoisuus on siinä, että salakavalasti ihmisestä itsestään tulee subjekti eli "tekijä" hänen omien ongelmien ja syntiensä ratkomisessa. Jumalan armokaan ei pääse opin mukaan vaikuttamaan, ellei ihminen rakasta itseään. Ihminen ikään kuin saa Jumalan armon omiin käsiinsä, käsittelee sillä omia vihan, katkeruuden ja masennuksen tunteitaan (mutta ei useinkaan niiden varsinaista syytä, syntiä) ja onnistuu vapauttamaan itsensä menneisyyden haavoista jne. Näin vapautuneena hänen pitäisi sitten olla kyvykäs käsittelemään toisten asioita ja rakastamaan heitä.

Itsensä rakastamisopissa Jumalan armo ja Jumalan tekemä työ Kristuksessa, joka yksin kykenee käsittelemään ihmisen synnin, välineellistetään ja otetaan ikään kuin omiin käsiin. Todellisuudessa siinä ihmiselle ei kuitenkaan tarjota mitään Jumalan armoa, sillä sitä on mahdoton välineellistää - Jumala ei suostu meidän työkaluksemme, vaan joukko tunteiden käsittelyyn kehitettyjä psykologisia menetelmiä, joilla hetkellisesti saadaan todellakin vaikutusta, mutta jotka eivät itse asioiden ydintä, syntikysymystä kykene käsittelemään. Uskova ihminenkin saadaan uskomaan sisimmissään asuviin potentiaaleihin, mahdollisuuksiin ja voimavaroihin mutta kauniin kristillisin sanakääntein. Jumala siirtyy pois keskuksesta, ihminen tulee korotetuksi. Viime kädessä Jumalaa ei oikeastaan tarvittaisi ollenkaan, koska opin alkueräisessä uususkonnollisessa muodossa ihminen itsessään on osa jumaluutta. Kaikessa tässä on kuitenkin kysymys ihmisen perus ylpeydestä ja uskosta omaan itseensä.

Itsensä rakastamisopin suosio perustuu siihen "vapauttavaan" oivallukseen, että ihmisellä on ikään kuin oikeus olla rakastamatta muita ennen kuin on saanut itseltään itselleen riittävästi hoitoa ja huomiota. Itsensä rakastamisopin vaikutus on ollut erittäin tuhoisa kristillisissä seurakunnissa. Uhrautuva, omastaan luopuva aito kristillinen rakkaus on romahtanut ja itsekkyyks on alkanut rehoittaa, mutta nyt täysin hyväksyttynä asiana. Itsensä rakastamisen ja itsekkyyden raja on veteen piirretty viiva.

Raamatullinen malli on se, että Jumala rakastaa syntistä ihmistä. Vain Jumala kykenee ratkaisemaan synnin tuottaman syällisyyden ja seuraukset elämässämme. Meidän tehtävämme on ottaa uskossa vastaan tämä Jumalan itse tekemä armotyö. Kun sitten Jumala on vuodattanut Pyhässä Hengessä oman rakkautensa

sydämiimme, voimme lähteä iloisin ja vapain mielin jakamaan toisille siitä, mitä Jumalalta saimme eli rakastamaan heitä. Tässä prosessissa oman sydämensä ympärillä kieppuminen ei ole muuta kuin Jumalan totuuden ja armon sanan kautta tapahtuvan työn vastustusta eikä siitä ole mitään hyötyä.

Evankeliumi + itsetunto

Eräs versio psykologisoivasta harhasta voitaisiin kirjoittaa yhtälöksi:

Pelastus = usko Kristuksen evankeliumiin + hyvä itsetunto

Kristillisuus on ihan hieno juttu, mutta ei se riitä. Monia uskovia vaivaavat syvät alemmuuden tunteet, heikko itsetunto jne. Evankeliumin lisäksi heidän on saatava itsetuntonsa nousemaan. Itsetunnollahan tarkoitetaan oman arvo tietämistä, oman tehtävän ja aseman hyväksymistä ja omien lahjojen ja luovuuden vapauttamista tyydytystä tuottavaan käyttöön. Sitä varten ihmisen on saatava onnistua, saatava tunnustusta sekä muilta että itseltään. Jälleen kaikkeen tähän tarvitaan psykologis-yhteisöllis-uskonnollista toimeliaisuutta ja tukea.

On kuitenkin mielenkiintoista nähdä, että pelkkä evankeliumi toi Paavalille "ns. terveen itsetunnon". Hänhän saattoi huudahtaa: "**Jumalan armosta** minä olen se mikä olen. **Hänen armonsa** minua kohtaan ei ole ollut turha, vaan enemmän kuin he kaikki olen tehnyt työtä, en kuitenkaan minä, vaan **Jumalan armo**, joka on kanssani." (1.Kor.15:10)

Paavali ei siis turvautunut mihinkään itsetunnonkohottamistekniikkoihin, vaan katseli, mitä Jumala käsittämättömässä armossaan oli tehnyt hänessä, hänelle ja hänen kauttaan. Uskovalle kristitylle riittää evankeliumi, hyvä sanoma Kristuksesta ja evankeliumin vaikutus ratkaisuksi itsetuntokysymyksiin. Ongelma ei ole itsetunnossa, vaan armon tunnon ja Jumalan rakkauden vastaanottamisen hitaudessa.

Paavali saattoi myös avoimesti vertailla omia työsuorituksiaan toisten apostolien vastaaviin. Raamattu ei missään anna epärealistista kehoitusta: "Älä vertaa itseäsi muihin!" - Kukaan arvostelukykyinen ihminen ei voi olla vertaamatta, eikä siinä sinänsä ole mitään väärää. Sen sijaan ratkaisevaa on se, mitä me toisissamme näemme. Näemmekö niin kuin Paavali Jumalan armon vaikutuksen vai jotakin, mitä tulee kadehtia tai tavoitella.

Muita yleisiä harhoja

Vanhempia mutta silti yhä suosittuja harhoja ovat:

Pelastus = usko Kristuksen evankeliumiin + pyhityskilvoitus

Pelastus = usko Kristuksen evankeliumiin + Pyhän Hengen armolahjat

Pelastus = usko Kristukseen + ylistys

Pelastus = usko Kristukseen + raamatullinen seurakunta

Pelastus = usko Kristukseen + oikea luterilainen oppi

Pelastus = usko Kristukseen + evankelioimis- ja lähetystyö

Pelastus = usko Kristukseen + rukoustaistelu

Pelastus = usko Kristukseen + Jeesuksen paluun odotus

Pelastus = usko Kristukseen + Israel-rakkaus

Pelastus = usko Kristukseen + lainkuuliainen ja moraalinen elämä

Kaikissa evankeliumiin lisätty asia oikein ymmärrettynä on evankeliumin siunausta, mutta väärin ymmärrettynä ihmisen lisäsuoritus ja näin ollen lain tekoa. Omalla uskonnollisella yrittämisellä tapahtuva pyhitys, armolahjojen etsiminen, seurakunnan yhteyden vaaliminen, oppi, evankelioiminen, rukous jne muodostuvat kestävämmiksi ja kauheiksi taakoiksi ihmiselle. Ne vievät ilon, vapauden ja rakkauden mennessään. Heti kun ihminen lähtee omin uskonnollisin suorituksinsa lisäämään jotain evankeliumiin, heti evankeliumin dynaaminen voima hänen elämässään ikään kuin jähmettyy.

Liha ja laki

Paljon on taitettu peistä siitä, puhuiko Paavali Roomalaiskirjeen luvussa 7 omista kokemuksistaan ennen uskoon tuloa vai herätyksen tilassa vai uskoon tultuaan. Mielestäni kysymyksenasettelu on väärä. Paavalin puhe siitä, miten ihmisessä asuu liha, joka tekee lain alle suostuvaisenkin hengen synnin sitomaksi, kertoo kaikista niistä. Kysymys ei ole siitä, milloin ihminen kokee niin, vaan että ihminen kokee aina niin, kun hän lähtee omassa varassaan lakia noudattamaan joko ennen tai jälkeen uskoon tulemisen. Elämää ei voi syntyä lain tekojen varassa. "Ilman minua te ette voi mitään tehdä!" (Joh.15:5), sanoo Jeesus, ja Paavali jatkaa: "Kaikki minä voin Hänessä, joka minua vahvistaa!" (Fil.4:13)

Luulen, että tärkeimpiä syitä tämän päivän vähäveriseen suomalaiseen kristillisyyteen, jota yritetään sitten elävöittää milloin konserteilla, milloin vapaalla uudella messulla, milloin ylistyskokouksilla ja tunteitten kohottamisella, milloin ihmeiden ja profetioiden metsästämisellä, milloin rukousöillä ja Jeesus-marsseilla, milloin kesäjuhlilla ja risteilyillä, on siinä, että evankeliumi Kristukseen on sotkettu sellaiseksi seokseksi jonkin uskonnollisen mössön kanssa, että kukaan ei saa ravintoa ja kaikki kärsivät hengellistä ripulia.

Harhaa vastaan Raamatun auktoriteetti

Voidakseen räjäyttää evankeliumilla kaikki ne harhaopettajien pystyttämät varustukset Galatalaiskirjeen saajien sydämissä Paavalin oli ensin käytävä palauttamaan luottamuksensa seurakuntien silmissä. (Gal. 1. ja 2. luku) Kirjeen myöhemmissä osissa hän hyökkää rajusti harhaopettajien kimppuun. Mutta hän ymmärtää oikein hyvin, että ellei hänen auktoriteettiaan tunnusteta ja luottamus häneen ainoan oikean evankeliumin julistajana palaudu, hänen opetuksensa torjutaan tai sivuutetaan pätemättömänä.

Liberaaliteologiaa uskotaan

Tämän päivän suomalaiset ovat menettäneet kiinnostuksensa Raamattua-kohtaan ei suinkaan siksi, ettei Raamattu olisi sanomaltaan kiinnostava ja sydämiä mullistava, vaan siitä syystä, että liberaaliteologinen opetus niin kouluissa kuin laajemmin yhteiskunnassamme on saanut kansamme uskomaan, että Raamattu on pelkkiä myyttejä ja taruja. Raamatun repijät ovat onnistuneet hyvin pitkälle tavoitteessaan. Raamattu on menettänyt uskottavuutensa suomalaisten silmissä. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että Raamatun arvovallan puolesta taistellaan.

Raamattu sivuutetaan

Mutta Raamatun arvovalta voidaan murentaa myös muilla tavoilla kuin avoimella liberaaliteologialla. Eräs tyypillinen tapa on vain jättää Raamattu huomioon ottamatta. Annetaan periaatteessa kyllä Raamatulle Jumalan ilmoituksen merkitys ja uskotaan, että periaatteessa ja erityisesti uskonnollisella alueella se on totuutta, mutta maallisella alueella toimitaan aivan toiselta pohjalta. Poliitiikkaa määräävät ns. poliittiset realiteetit ja kansallinen etu ja ns. välttämättömyydet. Mutta Raamattuahan ei saa sotkea maallisen regimentin puolelle. (Lutherin regimenttioppi ei tarkoittanut sitä, että jumala hallitsisi vain hengellistä elämää, vaan sitä, että hengellisessä elämässä hallitsee Jumalan armo, mutta maallisen regimentin puolella Jumalan laki.) Talouselämää hallitsevat taas markkinavoimat, yleistä kanssakäyntiä yleinen mielipide. Raamattu koskee siis vain uskonnollisen kokemuksen aluetta.

Raamatun sulkeminen arkielämän ulkopuolelle ei saa kylläkään Jeesuksen tukea. Hänhän sanoi Nikodemukselle: "Jos te ette usko, kun puhun teille maailman asioista, kuinka te uskoisitte, kun puhun teille taivaallisista?" Kun Herra haluaa viedä jonkun sisälle pelastukseen, Hän aloittaa nimen omaan puhumalla omalle tunnolle maallisista asioista kuin ihmissuhteista, raha-asioista jne. Jos ihminen suostuu kuuntelemaan Herraa näissä ehkä hyvinkin kipeissä asioissa, vasta sitten Herra voi viedä hänet pelastuksen uuteen ihmeelliseen valtakuntaan.

Raamattu alistetaan omaan hallintaan

Ehkä kaikkein vaarallisimpia harhaopettajia ovat kuitenkin ne, jotka pitäytyvät tiukasti Raamatun kirjaimen ja väittävät olevansa koko sydämestään Raamattuun uskovia. He tuntevat ehkä Raamatun erittäin hyvin ja heidän puheensa suorastaan vilisee Raamatun lainauksia. Luulen, että Galatiaan tulleet harhaopettajat olivat tätä viimeistä tyyppiä. Raamattu-uskostaan huolimatta he ovat harhaopettajia, sillä he asettivat omat tulkintansa ja selityksensä Raamatun yläpuolelle. Heidän asenteensa oli väärä. He käyttivät Raamatun kertomuksia eräänlaisina todisteina omille näkemyksilleen, eivätkä antaneetkaan Raamatun sanan tarkistaa käsityksiään.

Tämä harhan muoto on salakavala, sillä sitä ei alussa helposti tunnoista harhaksi. Usein siihen liittyy profetian, kielilläpuhumisen, jopa parantamisen lahjojen ilmenemistä. Ne antavat kuulijoihin vahvan vaikutelman, että kysymys on Raamatullisista armolahjoista ja siis opettajat ovat oikeita opettajia. Jeesus varoittaakin aivan erityisesti vääristä profeetoista, jotka eivät lopulta noudata elämässään eivätkä opetuksessaan Jumalan Sanaa, vaikka heillä onkin monenlaista ja merkillistä uskonnollista näyttöä. Raamattua kunnioittaen ja arvossa pitäen voidaan asettua sen yläpuolelle myös niin kuin katolisuus toimii. Siinä kirkollinen perinne asetetaan Raamatun rinnalle ja käytännössä hyvin pitkälle Raamatun yläpuolelle.

Uusi Testamentti ja apostolin virka

Pyhän Hengen vaikutuksesta syntynyt Uusi Testamentti perustuu apostolien arvovaltaan, apostolien, jotka olivat Jeesuksen ylösnousemuksen todistajia. Apostolin virka ei rajoittunut pelkästään siihen, että he olivat saaneet nähdä ylösnousseen

Jeesuksen Kristuksen. Olihan yli 500 muutakin ihmistä, jotka saivat nähdä ylösnousseen. Apostoleita ei valittu seurakuntaneuvoston tai kirkolliskokouksen päätöksellä vaan heidät valitsi itse Herra Jeesus täydessä kuuliaisuudessa Isälle. Apostolien virka sisälsi ylösnousemuksen todistajan tehtävän lisäksi toimimisen Jumalan ilmoituksen välikappaleena, ilmoituksen, joka on seurakunnan perustus.

"Apostolien ja profeettojen perustukselle rakennettuina teillä on kulmakivenä itse Kristus Jeesus." (Ef.2:20)

Paavali toteaa evankeliumistaan, että hän ei ole saanut sitä ihmisiltä, vaan ilmestyksen kautta suoraan Jeesukselta Kristukselta.

"En ole sitä ihmisiltä saanutkaan, eikä sitä ole minulle opetettu, vaan olen saanut sen Jeesuksen Kristuksen ilmestyksen kautta." (Gal. 1:12)

Mikään kirjoitus, jolla ei ole apostolista arvovaltaa ei siksi kuulu Uuteen Testamenttiin, vaikka se olisi muuten miten tahansa hengellisesti rakentava ja hyvä.

Paavali ja muut 12

Galatiaan tulleiden harhaopettajien taitava isku Paavalia vastaan oli se, että eihän Paavali ollut Jeesuksen opetuslasten joukossa, kun 12 valittiin. He tunsivat henkilökohtaisesti hyvin. nuo Jeesuksen valitseman ja Mattiaan, Juudas Iskariotin sijaiseksi apostolien valitseman. (Luulen, että apostolit olivat hätäisiä, eivät odottaneet Pyhän Hengen vuodatusta ja tekivät valinnassaan virheen, heidän olisi pitänyt antaa Jeesuksen suorittaa valinnan niin kuin Hän tekikin sitten Paavalin kohdalla). Mutta kuka on tämä Paavali, joka esiintyy kuin mikäkin apostoli, vaikka ei ole tavallista kristittyä kummempi. Emme suvaitse Paavalin sooloilua ja opinmuodostusta irrallaan Jerusalemin patriarkoista.

On mielenkiintoista havaita, että tämän ajan liberaaliteologia rakentaa hyvin pitkälle noiden harhaopettajien opetukseen, kun se pyrkii väen väkisin jakamaan Uuden Testamentin kahtia jeesukselaiseen ja paavalilaiseen osaan ja asettaa ne toisiaan vastaan.

Paavalille evankeliumi ei ollut vain oppi Jeesuksesta, vaan Jeesuksen itsensä kohtaamista niin että Jumala itse ilmaisi hänessä Poikansa.

"... ilmaista minussa Poikansa, että minä kansojen keskuudessa julistaisin evankeliumia Hänestä, minä en alkuunkaan kysynyt neuvoa inhimilliseltä mieleltäni." (Gal. 1:16)

Hänen apostolin virkansa oli Jeesuksen ja Jumalan asettamaa, niin kuin muiden apostolienkin.

"Paavali, apostoli, virkani saanut, en ihmisiltä enkä kenenkään ihmisen välityksellä. Minut on asettanut apostoliksi Jeesus Kristus ja Isä Jumala, joka herätti hänet kuolleista." (Gal. 1:1)

Jokainen apostoli oli saanut evankeliumin suoraan Jeesukselta, niin myös Paavali. Paavali ei ollut sitä opiskellut muilta kristityiltä, niin kuin nuo harhaopettajat.

Vasta vuosia kestäneen evankeliumin julistustyönsä jälkeen Paavalilla oli tilaisuus keskustella pakanoiden keskellä julistamansa evankeliumin sisällöstä ja myös teologiastaan Jerusalemissa. Keskustelut osoittivat vain sen, että muiden apostolien ja Paavalin evankeliumi oli täsmälleen sama.

"Sitten, 14 vuoden kuluttua, menin jälleen Jerusalemiin Barnabaan kanssa ja otin mukaan myös Tiituksen. Menin sinne ilmestyksen johdosta ja esitin heille evankeliumin, jota julistan kansojen keskuudessa. Tein sen yksityisesti arvokkaimpina pidetyille, etten ehkä juoksisi tai olisi juossut turhaan." (Gal. 2:1-2)

Se evankeliumi, jonka Paavali oli Galatalaisille julistanut, oli ainoa mahdollinen. Ei ole mitään muuta tietä Jumalan luo kuin se, minkä Jumala itse Kristuksessa avasi. Jos joku enkeli taivaasta tai jopa Paavali itse julistaisi jotain muuta kuin Galatalaisten häneltä kuulemaa ainoata pelastavaa evankeliumia, hän olisi kirottu.

" Mutta vaikka me tai enkeli taivaasta saarnaisi teille evankeliumia, joka on vastoin sitä, mitä me olemme teille julistaneet, hän olkoon kirottu. Toistan edellä sanomani: Jos joku julistaa teille evankeliumia, joka poikkeaa siitä, minkä te olette saaneet, hän olkoon kirottu." (Gal. 1:8-9)

Ei ole mitään sen kauheampaa kuin julistaa pelastustienä sellaista, mikä johtaa kadotukseen ja tuomioon. Harhaopettajien tuomio on oleva kova.

Evankeliumi ja sen näyttö uskovien elämässä

Galatalaiskirjeen kaksi ensimmäistä lukua (Gal. 1:13-2:16) sisältävät kappaleen Paavalin elämästä ja samalla merkittävän lisän Apostolien tekojen kuvaamaan alkuseurakunnan historiaan. Minne vain Paavali saapui hän kertoi oman kääntymisensä. Hän jaksoi toistaa todistustaan omasta pelastumisestaan ja kutsustaan apostolin tehtävään. Meilläkään ei ole mitään syytä sivuuttaa elämämme suurinta ihmettä, uskon tulemistamme ja pelastumistamme. Jokainen uskova on tarkoitettu ei vain evankeliumin julistajaksi vaan myös Kristuksen todistajaksi. Evankeliumi on pelastuksen sanoma ja pelastava sanoma, kun se otetaan vastaan. Mutta evankeliumin julistajan tulee aina olla myös näyttö evankeliumin voimasta. Katsokaa minua. Tällaista evankeliumi sai minussa aikaiseksi. Tulkaa sellaiseksi kuin minä olen.

" Kun sitten Jumala, joka äitini kohdusta saakka on minut erottanut ja armossaan kutsunut, näki hyväksi ilmaista minussa Poikansa, että minä kansojen keskuudessa* julistaisin evankeliumia Hänestä, minä en alkuunkaan kysynyt neuvoa inhimilliseltä mieleltäni." (Gal. 1:15,16)

"Tulkaa sellaisiksi kuin minä olen, kuten minäkin olen tullut samanlaiseksi kuin te. Tätä pyydän teiltä, veljet. Ette ole minua mitenkään loukanneet." (Gal. 4:12)

Paavalin kääntyminen

Galatalaiskirjeen ymmärtämisen kannalta on hyödyllistä palauttaa mieleemme Paavalin kääntyminen. (Apt 9:1-30) Paavali vetosi historiassa tapahtuneeseen ylösnousseen kohtaamiseen ja tapahtumiin, joilla Jeesus kirkasti hänelle evankeliumin. Evankeliumi lepää historiallisten tapahtumien varassa eikä jossain epämääräisessä seurakunnan uskossa tai uskovan privaateissa kokemuksissa.

Tehtävään valmistautumista

Jumala oli valinnut tarsolaisen Paavalin jo ennen hänen syntymäänsä oman työnsä välikappaleeksi, pakanoiden apostoliksi. Valinnan täytäntöönpano tapahtui Damaskoksen tiellä ylösnousseen Jeesuksen ilmestyessä Paavalille. Mutta ennenkuin hän oli sopiva Herran käyttöön, hän tarvitsi valmistautumista työhön. Damaskoksesta hänen tiensä vei Arabiaan, sieltä Damaskokseen takaisin, sieltä Jerusalemiin ja lopulta hänen kotikaupunkiinsa Tarsokseen. Mikä oli näiden tapahtumien tarkka aikataulu, ei käy täysin selväksi ilmaisusta "jonkun aikaa" (Apt.9:19), jonka hän vietti Damaskoksessa opetuslasten seurassa julistaen Jeesusta Jumalan Poikana, ja ilmaisusta "jonkin ajan kuluttua (1938: *pitkän ajan kuluttua*)" (Apt.9:23), jonka jälkeen hän joutui pakenemaan Damaskoksesta Jerusalemiin.

Menneen kohtaaminen Herran kanssa

Galatalaiskirje osoittaa, että jakso oli vähintään kolmen vuoden mittainen. Sen aikana hän vieraili Arabiassa. Raamatunselittäjät eivät ole yksimielisiä siitä, mitä hän siellä Siinain vuorten tuntumassa ensi sijassa teki, mutta Paavalin kirjeen ilmaisut "menin Arabiaan" (Gal. 1:17) ja "Hagar tarkoittaa Arabiassa olevaa Siinainvuorta" (Gal. 4:25) antavat meille vihjeitä. Kirjeen kirjoittamisen aihe oli evankeliumin puhtauden säilyttämisessä pakanakristittyjen parissa, kun juutalaiskristityt pyrkivät sotkemaan evankeliumiin lakia.

Kirjeestä kuvastuu, miten Paavali oli närkästynyt Jerusalemin apostolien ajattelussa ja toiminnassa esiin tulleesta tietystä virkavaltaisuudesta. Sitä vastaan hän korostaa kirjeessään, että hän ei ollut saanut apostolin virkaa ihmisten välittämänä, vaan suoraan Herralta. Edelleen hän painottaa, että hän sai evankeliumin suoraan Herralta Jeesukselta:

"Mutta Jumala, joka jo äitini kohdusta oli valinnut minut ja armossaan kutsui minut työhönsä, näki hyväksi antaa Poikansa ilmestyä minulle, jotta lähtisin julistamaan vieraille kansoille sanomaa hänestä. Silloin en kysynyt neuvoa yhdeltäkään ihmiseltä enkä heti lähtenyt Jerusalemiin tapaamaan niitä, joista oli tullut apostoleja jo ennen minua. Sen sijaan menin Arabiaan ja palasin sieltä takaisin Damaskokseen." (Gal. 1:15)17)

Paavali ei mennyt Arabiaan neuvottelemaan ihmisten vaan Herran kanssa. Kun ottaa huomioon hänen lapsuutensa hellenistisessä ilmapiirissä, hänen heprealaisen syntyperänsä ja koulutuksensa, ja sitten ne merkilliset kokemukset, jotka hänellä oli juuri takanaan, on aivan luonnollista, että hän tarvitsi aikaa elämänsä ja ajattelunsa uudelleen rakentamiseen. Samoilla jäljillä, joilla Mooses oli 40 vuoden ajan saanut valmistusta suureen tehtäväänsä lain välittäjänä, hän halusi keskustella kahden Jeesuksen Kristuksen kanssa voidakseen välittää evankeliumia. Tuosta ajasta persoonallisessa, läheisessä ja selkeässä keskusteluyhteydessä Herran Jeesuksen kanssa kertoo hänen lauseensa:

"Olen saanut Herralta tiedoksi tämän, minkä olen myös opettanut teille..." (1.Kor. 11:23)

Vapauteen lain orjuudesta

Galatalaiskirjeen toinen viittaus Arabiassa käyntiin on myös kiintoisa:

"Te, jotka tahdotte elää lain alaisuudessa, vastatkaa: ettekö kuule, mitä laki sanoo? Pyhissä kirjoituksissa kerrotaan, että Abrahamilla oli kaksi poikaa, joista toisen synnytti orjatar, toisen vapaa nainen." (Gal. 4:21,22)

Jeesukselta saamansa uuden ilmoituksen valossa Paavali tuli näkemään, että Jerusalemi eli orjuudessa. Mutta uusi taivaallinen Jerusalemi oli vapaa. Evankeliumin uudessa valossa hän katseli nyt menneisyyttään ja lain alaista kansaansa. Kieltojen ja käskyjen sijasta hän oli löytänyt Kristuksessa ihmeellisen vapauden. Se ei ollut hellenistien lihan vapautta, vaan Kristuksessa olevaa rakkauden vapautta. Hän kirjoittaa siitä mm.:

"Kenenkään ei siis pidä ylpeillä ihmisistä. Kaikkihan on teidän: Paavali, Apollos ja Keefas, maailma, elämä ja kuolema, kaikki nykyinen ja tuleva. Se kaikki on teidän, mutta te olette Kristuksen, ja Kristus on Jumalan." (1.Kor. 3:21)23)

Juutalaiselta maaperältä kreikkalaiseen

Jumala oli valinnut Paavalin istuttamaan evankeliumin juutalaiselta maaperältä kreikkalaiseen ja roomalaiseen. Hän oli heprealainen, joka tunsi juutalaisen uskonnon läpeensä. Hän oli hellenisti, joka tunsi kreikkalaisen kulttuurin perusteellisesti. Hän oli myös Rooman kansalainen, jolla oli näky ylikansallisen valtakunnan leviämisestä. Mutta mikään näistä itsessään ei tehnyt Paavalia Paavalia, pakanain apostolia. Ennen kaikkea hän tunsi itse ylösnousseen Herran.

Hengellinen varustus ja koulutus tarpeen

Ilman Herran tuntemista kukaan ei voi tehdä Herran työtä. Toiseksi hänen tuli saada Pyhän Hengen täyteys. Kolmanneksi tarvittiin Arabia, hiljainen valmistautuminen yksinäisyydessä. Tänä päivänä koituu paljon vahinkoa Herran työlle, kun kuvitellaan, että kuka tahansa heti uskoon tultuaan kykenee jakamaan elämän Sanaa muille. Vasta uskoon tullut ei kykene jakamaan Jumalan sanan syvyyksistä eikä suorittamaan suurta palvelusta. Jumala ei käytä valtakuntansa salaisuuksien selittäjänä ketään, jolle Hän ei ole antanut selkeää kutsua ja hengellistä koulutusta siihen.

Ei juutalainen eikä kreikkalainen vaan kristitty

Paavali jätti taakseen heprealaisuutensa ja hellenisminsä. Mutta uuteen elämäänsä hän vei mukanaan oman lunastetun ja uudistetun persoonallisuutensa. Hän ei ollut enää heprealainen eikä hellenisti vaan kristitty. Jumala valitsee, varustaa ja valmistelee työntekijänsä.

Evankeliumi ja ympärileikkaus

Galatalaiskirjeen suuri teema on evankeliumin ja lain, uskon ja tekojen suhde. Kysymys nostettiin esiin muodossa: "Riittääkö pelastukseen pelkkä usko Jeesukseen Kristukseen vai tarvitaanko sen lisäksi ympärileikkausta ja juutalaisen lain noudattamista?" Apostolien teot osoittaa, että kysymys ympärileikkauksen ja uskon suhteesta oli jo Antiokian seurakunnassa noussut ongelmaksi. Ongelmaa oli käsitelty ns. Jerusalemin apostolokokouksessa, jota kuvaa Apt. 15. luku. Siihen oli myös löydetty vastaus.

Galatian seurakuntiin tulleet harhaopettajat eivät tosiasiallisesti edustaneet Jerusalemin seurakunnan ja koko alkukirkon yhteistä kantaa, vaan Jerusalemissa tappiolle jäänyttä kantaa. Myöhemmin Jerusalemin seurakunnassa näytetään tehdyn jonkinmoinen kompromissi virallisen linjan ja näiden harhaopettajien opetuksen kanssa. Se taas aiheutti voimakkaan jännitteen Pietarin ja Paavalin välille, kun Pietari vieraili Antiokiassa. Ellei Pietari olisi tehnyt parannusta ja sopinut Paavalin kanssa, Paavali olisi ollut valmis, vaikka jakamaan alkukirkon niin kuin samasta syystä Luther joutui jakamaan katolisen kirkon. Hän oli valmis taistelemaan evankeliumin puhtauden puolesta. (Gal. 2:11-15)

Mutta mistä tässä kiistassa oli varsinaisesti kysymys, sen näemme Apt. 15. luvun tapahtumista.

Pelastus ilman ympärileikkausta

Jerusalemin neuvottelun tarpeen nostattanut kiistakysymys syntyi, kun Antiokiaan saapui Juudeasta lain ja evankeliumin keskenään sotkevia harhaopettajia. He eivät vain vaatineet, että pakanuudesta kääntyneet kristityt piti ympärileikata, vaan väittivät, että he *eivät voisi pelastua* ilman ympärileikkausta.

Kysymys ei siis ollut ympärileikkauksen hyödyllisyydestä tai tarpeettomuudesta sinänsä. Paavalihan esimerkiksi myöhemmin ympärileikkautti puoliksi juutalaisen Timoteuksen, jotta Timoteuksen kanssakäynti juutalaisten kanssa eri lähetysmatkoilla voisi sujua mutkattomasti. Paavali ja Antiokian pakanakristityt eivät sinänsä vastustaneet ympärileikkausta vaan sen sitomista pelastukseen.

Pelastus ei saa eikä voi tapahtua muuten kuin uskon kautta Jeesukseen Kristukseen. Kaikki, mikä uskon lisäksi vaaditaan, nousee Jumalan valmistamaa täydellistä pelastusta vastaan, korottaa ihmisen ja lopulta estää ihmisen pelastumasta. Pelastus, jossa ihmisellä on jotain omaa osuutta, ei ole enää armosta ja Kristuksen tähden.

Laajalle ongelmalle laaja käsittelyfoorumi

Kiistakysymys oli erittäin vakava. Siinä oli kysymys koko kristillisen liikkeen tulevaisuudesta. Jerusalemiin menneen lähetystön tarkoituksena ei kuitenkaan ollut käydä hankkimassa Jerusalemin seurakunnalta lopullista ja asiasta sitovaa päätöstä, jota sitten kaikkien seurakuntien olisi pitänyt noudattaa. Jo itse *evankeliumi oli*

vastaus kiistakysymykseen. Evankeliumista käsin torjuttiin evankeliumin puhtautta vaarantavat väärät tulkinnat.

Juudeasta tulleitten opettajien vaikutus oli muodostanut niin vakavan uhan evankeliumin puhtaudelle ja lähetystyölle, että se käsittelyssä haluttiin ottaa huomioon mahdollisimman laaja kristittyjen yhteisö ja erityisesti Jerusalem, josta harhaopettajat olivat paljossa lähteneet. Harhan juuret olivat Jerusalemissa, siksi asia oli käsiteltävä siellä.

Ei päätöksiä evankeliumin kustannuksella

Kun vertaamme Luukkaan kuvausta kokouksesta Paavali arvioon siitä Galatalaiskirjeessä, huomaamme muiden apostolienkin joukossa tiettyä vasta-asennetta hänen suorittamaansa pakanalähetystä kohtaan. Elleivät neuvottelun tulokset olisi olleet sitä, mitä ne olivat, Paavali ei olisi niitä noudattanut. Hän ei suinkaan etsinyt Jerusalemin seurakunnan arvovaltaista ratkaisua kiistaan eikä liioin Jaakobin tai Pietarin jonkinmoisia piispallista ja lopullista lausuntoa asiasta. Pikemminkin Paavali ja Barnabas etsivät ratkaisua, jossa Jerusalemin seurakunta "panisi ruotuun keskeltään nousseet väärät opettajat". Jos neuvottelun tulos olisi ollut pakanakristittyjen alistaminen juutalaisuuden kahleeseen, Paavali olisi evankeliumin totuuden tähden ollut valmis katkaisemaan suhteensa Jerusalemiin ja muihin apostoleihin.

Yksimielisyys Pyhässä Hengessä

Luukas ei puutu Paavalin kuvaamiin kiistan yksityiskohtiin. Hän korostaa sitä, että pitkän kiistelyn ja keskustelun jälkeen lopulta päädyttiin suurenmoiseen lopputulokseen. Eritavalla nähneet uskovat kykenivät soveltamaan evankeliumin periaatteet asiaan tavalla, että he saattoivat sanoa:

"Pyhä Henki ja me olemme nähneet hyväksi..." (Apt.15:28)

Juutalaiskristityn ja pakanakristityn ero

Kiistakysymyksen syntyminen oli täysin ymmärrettävää. Juutalaiskristityille Jeesus Kristus oli heidän Vanhassa Testamentissa saamansa ilmoituksen lupaama Messias ja heidän odotustensa täyttymys. Uusi Liitto oli heille Vanhan Liiton luonnollista jatketta. Uusi ei tuhonnut vanhaa, vaan täytti sen. He uskoivat Jeesukseen ympärileikattuina.

Antiokiassa alkanut uusi lähetysliike taas oli syntynyt suurelta osin riippumattomana juutalaisesta perinteestä. Se alkoi, kun ihmiset kohtasivat Kristuksen. Siksi heitä ei kiinnostanut läheskään yhtä paljon kuin juutalaiskristittyjä se, mikä oli edeltänyt Uutta Liittoa.

Evankeliumi yli kulttuurirajojen

Kun sitten juutalaiskristityt ja pakanakristityt kohtasivat toisensa, erilaisten lähtökohtien synnyttämän yhteentörmäys oli mitä luonnollisinta. Heidän välilleen

kehittynyt kiista oli erittäin vakava. Ellei siihen olisi löydetty vastausta, se olisi pitkään haitannut vasta alkanutta lähetystyötä.

Evankeliumin täytyy voida siirtyä kulttuurista toiseen ilman, että itse kulttuuria tarvitsee vaihtaa. Asia on kaikkialla lähetystyössä ajankohtainen, mutta niinkuin alkuseurakunta löysi ratkaisun, se on tänäkin päivänä löydettävissä. Ratkaisevaa on, haluavatko eri tavalla ajattelevat kristityt pysyä uskollisina itse evankeliumille ja Pyhän Hengen johdatukselle.

Evankeliumin puhtaus vaarassa

Ongelma ei kuitenkaan rajoittunut pelkästään erilaisista kulttuuritaustoista nousevaan vaikeuteen. Siihen sisältyi myös kuolemanvaara itse evankeliumin puhtauden säilymisen kannalta.

Vanhassa Liitossa Jumala asetti ympärileikkauksen uskonvanhurskauden merkiksi. Sen tehtävänä oli muistuttaa näkyvällä tavalla jokaista juutalaista miestä, että hän on omassa varassaan Jumalan edessä täysin alaston ja paljas. Hänellä ei ole mitään, millä peittää oman syntisyytensä. Vain uskolla omistettu Jumalan antama pelastus, Jumalan armo, saattoi pelastaa hänet.

Tästä nimenomaisesta Jumalan ilmoituksesta huolimatta juutalaiset olivat onnistuneet kääntämään asian aivan pääläelleen. He olivat onnistuneet tekemään ympärileikkauksesta oman vanhurskauden tunnuksen. He olivat ylpeitä ympärileikkauksestaan ja enemmän tai vähemmän katsoivat, että ympärileikkaus takaa heille Jumalan suosion. Näin ulkoinen tapojen ja säädösten noudattaminen oli tullut korvaamaan sydämen yhteyden Herraan. Kun ympärileikkauksen alkuperäinen tarkoitus oli ollut tuomio omalle vanhurskaudelle, se olikin muuttunut oman vanhurskauden tunnusmerkiksi. Elävän Jumalan palvelu olikin muodostunut ulkoisten säädösten noudattamiseksi.

Paavali näki miten kohtalokasta kristillisyydelle olisi, jos elävä yhteys Kristuksen kautta Jumalaan sotkettaisiin ympärileikkauksen kaltaisiin seremonialain vaatimukseen. Siksi hän nousi juutalaiskristittyjä vastaan Antiokiassa ja oli valmis lähtemään Jerusalemiin asiasta neuvottelemaan.

Lähtökohtana yhteinen evankeliumi

Jerusalemiin saavuttuaan Paavali ja Barnabas kertoivat Jumalan suurista teoista pakanalähetystyössä. Ennen varsinaista neuvottelua kiistakysymyksestä Paavali tapasi muut apostolit. Hän esitteli heille yksityisesti sen evankeliumin, jota hän oli julistanut. Paavali kirjoitti myöhemmin tästä keskustelustaan:

"Neljätoista vuotta myöhemmin menin uudelleen Jerusalemiin Barnabaksen kanssa ja otin mukaan myös Tiituksen. Menin sinne kokemani ilmestyksen johdosta. Tein siellä selkoa evankeliumista, jota julistan (pakana)kansojen keskuudessa; puhuin yksityisesti seurakunnan arvohenkilöille. Tahdoin varmistautua siitä, ettei kaikki vaivannäköni menisi hukkaan... Kun Jaakob, Keefas ja Johannes, joita pidettiin seurakunnan pylväinä, käsittivät, minkä

tehtävän Jumala oli minulle armossaan antanut, he ojensivat minulle ja Barnabakselle kätensä yhteistyön merkiksi: meidän oli määrä mennä vieraiden (pakana)kansojen, heidän taas juutalaisten keskuuteen." (Gal. 2:1-2,9)

Paavaliin menettely osoittaa, että kristittyjen välisiä kiistakysymyksiä käsiteltäessä on aina ensin varmistauduttava siitä, että uskomme samaan evankeliumiin. Kun niin on, elämämme ja ajattelumme lähtee liikkeelle samasta keskuudesta, uskon kautta omistetusta Kristuksen armosta. Ilman tätä yhteistä pohjaa parhaatkaan yhteiset neuvottelut ja päätökset eivät voi tuoda todellisia ratkaisuja.

Omat ajatukset vai Herran tahto?

Tämän jälkeen alkoi varsinainen neuvottelu kiistakysymyksestä kaikkien apostolien ja seurakunnan vanhemmiston kanssa. Pitkähkön väittelyn jälkeen Pietari, Paavali ja Jaakob käyttivät puheenvuorot. Ensin Pietari esitti tosiasian, että Jumala oli lähettänyt hänet julistamaan evankeliumia pakanoille. Tekemättä mitään eroa ympärileikattujen tai ympärileikkaamattomien välille Jumala oli vuodattanut Pyhän Henkensä Corneliuksen ja hänen kodissaan kokoontuneiden päälle.

Pietari teki tästä johtopäätöksen, että heidän ei tulisi kiusata Jumalaa. Jumalan kiusaamista on kieltäytyä noudattamasta Hänen johdatustaan. Jumala oli jo antanut pakanoille pelastuksen ja armon ilman, että heitä oli ympärileikattu. Siksi heidän ei tulisi pelätä seurata Herran johdatusta, vaikka se merkitsisikin heille kallisarvoisista asioista luopumista. Tärkeintä oli seurata Herran tahtoa.

Paavali ja Barnabas toistivat omassa puheessaan kuvauksensa Jumalan armoteoista pakanoiden keskuudessa lähetysmatkan aikana. Vaikka pakanoita ei oltukaan ympärileikattu, Jumala oli osoittanut heille armonsa, pelastanut heitä ja jakanut heille runsaasti lahjojaan.

Pyhä Henki puheenjohtajana

Päätöspuheessaan Jaakob palautti kuulijoiden mieliin Pietarin puheen. Hän osoitti myös, että Paavaliin ja Barnabaksen kokemukset olivat täydessä sopusoinnussa Vanhan Testamentin lupausten kanssa. Sitten hän teki ehdotuksensa:

"Tästä syystä ei mielestäni pidä hankaloittaa niiden elämää, jotka vieraista kansoista kääntyvät Jumalan puoleen. (1938: *Sen tähden olen sitä mieltä, ettei tule rasittaa niitä, jotka pakanuudesta kääntyvät Jumalan puoleen.*)" (Apt.15:19)

Jaakob ei ehdotuksessaan lausunut muuta kuin oman henkilökohtaisen vakaumuksensa, miten asia tulisi käsitellä. Hän ei sanellut ratkaisua omaan virka-asemaansa vedoten. Kun muut yksimielisesti yhtyivät hänen sanomaansa, kysymys oli suunnattomasti suuremmasta kuin hänen arvovallastaan. Kysymys oli siitä, minkä jae 28 ilmaisee: "Pyhä Henki ja me olemme nähneet hyväksi." Pyhä Henki synnytti yksimielisyyden kiistakysymyksessä evankeliumin totuuden pohjalta.

Yksimielisyyden salaisuus

Päätös oli täysin yksimielinen. Yksimielisyyden salaisuus oli Pyhän Hengen toiminnassa kokouksen puheenjohtajana. Tänäkin Pyhän Hengen on ensin saatava Raamatun totuuden pohjalta synnyttää Herran omien keskinäistä yhteyttä. Vasta sen jälkeen voidaan löytää asioissa todellinen yksimielisyys. Seurakunnan päätöksenteko, joka sivuuttaa Pyhän Hengen johdatuksen vaikka perustuisikin esimerkiksi enemmistövaltaan, ei ole kristillistä. Sellaisella kylvetään seurakunnan hajaantumisen siementä.

Kun Herran omat kokoontuvat yhteen ja puhuvat avoimesti ja ennakkoluulottomasti omat erilaiset mielipiteensä, aina on mahdollista löytää oikea ratkaisu, kunhan vain halutaan kysyä Herran mieltä eikä pitäytyä härkämäisesti omiin ajatuksiin. Jos olemme jo ennen keskustelua lyöneet omat käsityksemme lukkoon, estämme Pyhän Hengen työtä. Mutta jos kokoontumiset ja neuvottelut tapahtuvat vilpittömässä halussa kuulla Herran ääni ja noudattaa sitä, voidaan tänäkin päätyä tulokseen: "Pyhä Henki ja me olemme nähneet hyväksi."

Kun asioiden käsittelyn "nopeuttamiseksi" luovutaan yksimielisyyden etsimisestä, lopputulos voi olla seurakuntayhteydelle kohtalokas. "Hyvien ja nopeiden" enemmistöpäätösten hinta on usein kovin korkea. Pyhän Hengen herruus seurakunnassa helposti hylätään. Tietenkään pelkkä yksimielisyys ei vielä takaa oikeaa päätöstä, sillä seurakunta voi jopa yksimielisesti hyljätä Herran sanan. Usein Herran sanaan tukeutuvan vähemmistön tulee taistella totuuden puolesta pitkäänkin saadakseen sen läpi koko seurakunnassa.

Päätöksen merkitys

Kokouksen päätös merkitsee meille tänään ensiksikin sitä, että ihmisen pelastumiseksi ei tarvita ulkoisia menoja. Toiseksi on asioita, joita Kristuksen armosta pelastuneiden tulee noudattaa. Pelastuminen tapahtuu yksin armosta, mutta armosta pelastuneen Kristuksen oman tulee asenteissaan ja tavoissaan olla uskollisia Herraansa kohtaan. Hänen tulee karttaa epäjumalien saastuttamaa, haureutta, lihaa, josta veri ei ole laskettu, ja verta.

Kokouksella luotiin pohjaa jatkuvalla pakanalähetystyölle. Samalla seurakuntia varustettiin jatkossakin esiintyviä harhaopettajia vastaan. Kaikki evankeliumin ja pelastustieksi korotetun lain sotkeminen osoitettiin olevan vastoin Jumalan tahtoa. Päätöksellä on ollut kauaskantoiset vaikutukset aina tähän päivään asti.

Laki ja armo

"Sillä minä olen lain kautta kuollut pois laista, elääkseni Jumalalle. Minä olen Kristuksen kanssa ristiinnaulittu, ja minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni." (Gal. 2:19-20)

Jumalan laki

Jumalan laki ilmoittaa Jumalan tahdon. Jeesus oli kaikessa kuuliainen Isälle, Hän noudatti lakia viimeistä piirtoa myöten. Hän osoitti lain koko terävyyden Vuorisaarnassa. Viha on murhaamista, likainen katse on aviorikos, vakuuttelu on valheellisuuden silote, rakkaus vastaa vääryyteen hyvyydellä jne. "Olkaa täydelliset, niin kuin taivaallinen Isä on täydellinen!"

Laki on iankaikkinen ja muuttumaton. Koska Jumala on iankaikkinen, niin Hänen tahtonsa on myös iankaikkinen. Hänen valtakunnassaan toteutuu Hänen tahtonsa, siellä ei voi asua mitään muuta kuin totuutta, pyhyyttä, rakkautta ja oikeutta, kirkkautta ja hyvyyttä.

Lain tehtävät

Laillahan on kolme perustehtävää. Ensinnäkin se antaa normiston yhteiskunnallisen lain pohjaksi. Eduskunnan yläpuolella on Jumalan laki, noudatti eduskunta sitä tai ei! Lain toinen tehtävä on osoittaa ihmisen synti ja tehdä hänestä pelastusta tarvitseva. Sen kolmas tehtävä on opastaa uskovaa rakkauden toteuttamiseen. Kaikissa niissä on kysymys suhteesta itse lain Antajaan, Jumalaan.

Laki ei täytä mitään näistä tehtävistään, ellei sitä noudateta. Laki ei osoita syntiä, ellemmme pyri toimimaan lain mukaan. Rakkaus ei toteudu uskovan elämässä, ellei hän käytännöllisellä tavalla ole kuuliainen Jumalan sanalle. Laki on tunnettava, sitä on opetettava, mutta ennen kaikkea sitä on noudatettava.

Ei pelastustie

Mutta lakia ei ole milloinkaan annettu pelastustieksi. Ihminen kyllä periaatteessa voisi pelastua noudattamalla täydellisesti Jumalan lakia. Mutta se ei syntiinlankeemuksen jälkeen ole yhdellekään ihmiselle ollut mahdollista, lukuun ottamatta Nasaretin Miestä Jeesusta, joka täytti lain viimeistä piirtoa myöten. Ihmisessä on syntinen luonto liha, joka on jatkuvassa kapinassa Jumalan tahtoa vastaan.

"Minä en tee tyhjäksi Jumalan armoa. Jos näet vanhurskaus on saatavissa lakia noudattamalla, Kristus on kuollut turhaan." (Gal.2:21)

"Ne taas, jotka luottavat lain noudattamiseen, ovat kirouksen alaisia, kuten on kirjoitettu: "Kirottu olkoon jokainen, joka ei pidä kaikkea, mitä on kirjoitettu lain kirjassa, niin että hän niitä noudattaa." Selvää on, ettei kukaan tule vanhurskautetuksi Jumalan edessä lakia noudattamalla, koska "vanhurskas on elävä uskosta." Mutta laki ei opeta uskon tietä, vaan: "Joka ne täyttää, on niistä elävä." Kristus on lunastanut meidät lain kirouksesta tulemalla kiroukseksi meidän sijastamme - kuten on kirjoitettu: "Kirottu on jokainen, joka on puuhun ripustettu" - että Aabrahamin siunaus tulisi Jeesuksessa Kristuksessa kansoihin kuuluvien osaksi, ja me niin uskon kautta saisimme luvattun Hengen." (Gal. 3:10-14)

Lakia ei voi täyttää osittain

Lain noudattamisessa ei ensi sijassa ole kysymys siitä, että kuinka paljon tehdään oikein ja kuinka paljon rikotaan jotakin käskyä vastaan. Jos Jumala pyytää sinua kulkemaan 2 kilometriä sen taakkaa kantaen, joka pyysi sinulta apua vain kilometrille, sinusta ei tee lain noudattajaa jos kuljet 1800 metriä. Sillä et suinkaan täyttänyt käskyä 90%:sti, vaan rikoit sen 100%:sti. Miksikö? Siksi, että käskyssä on kysymys siitä noudatanko Jumalan tahtoa vai et. Joko sinä teet niin kuin Jumala sanoo tai sitten et tee niin kuin Jumala sanoo. Mitään välimuotoa ei ole. Vaikka et rikkoisi kuin mielestäsi 10%, itse asiassa nouse Jumalan yläpuolelle ja päätät itse mitä sinä pidät oikeana. Mutta siinäkin onkin kysymys hirveimmästä ylpeydestä ja epäuskosta. Joko rima ylitetään tai ei. Ei ole mitään 90%:n korkeushyppytulosta. Synti ei ole ensi sijassa tietyn suurusten tekojen tekemistä, vaan niin pienessä kuin suuressa nousemista kapinaan Jumalan tahtoa vastaan. Se on aina majesteettirikos Luojaasi vastaan!

Lihan ja Hengen ristiriita

Lain noudattaminen pelastustienä vie pelkästään kirouksen alle.

"Ne taas, jotka luottavat lain noudattamiseen, ovat kirouksen alaisia, kuten on kirjoitettu: "Kirottu olkoon jokainen, joka ei pidä kaikkea, mitä on kirjoitettu lain kirjassa, niin että hän niitä noudattaa."(Gal. 3:10)

Laki vaatii tuomion jokaiselle, joka rikkoo sitä vastaan. Mutta vanha luonto, liha, uskovassakin on aina kapinassa Jumalan tahtoa vastaan. Vaikka uudestisyntynyt Jumalan lapsi on saanut Pyhän Hengen sydämeensä ja vaikka Pyhä Henki on hänessä täysin pyhä ja puhdas ja vanhurskas vaikuttaen vain hyvää ja puhdasta, silti liha sotkeutuu jokaiseen Pyhän Hengen synnyttämään tekoonkin. Ei ole ainoatakaan parasta tekoa, Pyhän Hengen hedelmänä syntynyttä, jonka jälkeen uskova ei joutuisi tekemään parannusta: tunnustamaan oman syntisyytensä, tuomitsemaan sen ja pyytämään ja saamaan armoa. Uskovan vaellus ja pyhityselämä ei siis milloinkaan voi lisätä hänen vanhurskauttaan Jumalan edessä.

Lihan voimalla lakia noudattava joutuu uskonnollisen valheen valtaan, farisealaisuuteen ja hengelliseen pimeyteen tai epätoivoon. Mutta myöskään Pyhän Hengen voimassa lakia noudattava eli Pyhän Hengen rakkauden hedelmää kantava uskova ei voi lain noudattamisella itseään pelastaa.

"Sanokaa minulle te, jotka tahdotte olla lain alaisia, ettekö kuule, mitä laki sanoo? Onhan kirjoitettu, että Aabrahamilla oli kaksi poikaa, toinen orjattaresta, toinen vapaasta. Orjattaren poika oli syntynyt lihan mukaan, vapaan taas lupauksen voimasta. Tämä on vertauskuva: Nämä naiset ovat kaksi liittoa. Toinen, Siinain vuorelta oleva, synnyttää orjuuteen, ja se on Haagar. Haagar on näet Siinain vuori Arabiassa ja vastaa nykyistä Jerusalemia, joka elää orjuudessa lapsineen. Se Jerusalem taas, joka on ylhäällä, on vapaa ja se on meidän äitimme." (Gal. 4:21- 26)

Lain vaatimus ja evankeliumin lahja

Jumalan pyhä laki vaatii kaikelle vääryydelle oikeudenmukaista tuomiota. Jumala ei voi sietää mitään syntiä, ei mitään Hänen kirkkautensa lakia vastaan nousemista. Synnin on saatava rangaistuksensa.

Kristityn ei kuitenkaan tarvitse pelätä lain vaatimaa rangaistusta eikä murehtia siitä, että hän ei Pyhän Hengen lahjankaan saaneena kykene noudattamaan lain vaatimuksia, vaikka hän sitä haluaisikin. Se johtuu siitä, että evankeliumi tarjoaa armon tien pelastukseen, tien, johon lain vaatimukset eivät mitenkään enää ulotu.

"Sillä minä olen lain kautta kuollut pois laista, eläkseni Jumalalle. Minä olen Kristuksen kanssa ristiinnaulittu, ja minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen minä elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni." (Gal. 2:19-20)

"Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen, lunastamaan lain alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan. Ja koska te olette lapsia, on Jumala lähettänyt meidän sydämeemme Poikansa Hengen, joka huutaa: "Abba! Isä!" Niinpä sinä et siis enää ole orja, vaan lapsi; mutta jos olet lapsi, olet myös perillinen Jumalan kautta." (Gal. 4:4-7)

Laille kuollut uskova

Uskova ihminen on kuollut lain kautta pois laista. Laki vaatii kuolemanrangaistusta ja kadotustuomiota. Mutta Kristus otti koko lain vaatiman kuolemantuomion ja kadotustuomion kärsittäväkseen minun sijastani. (Kuolema tarkoittaa Raamatussa pääsääntöisesti - ei elämän loppumista vaan - rangaistusta synnistä.) Laki surmasi Jeesuksen Kristuksen ja koska minut liitettiin kasteessa Kristuksen kuolemaan, niin minäkin kuolin lainvaatiman kuoleman ja kadotustuomion Jeesuksen mukana. Kuolemani on siis jo takanapäin. Laki ei voi vaatia minulta enää mitään enempää, kuin minkä se on jo saanut. Kuolin pois laista. Sillä ei voi enää vaatia minulta mitään sellaista, jota Kristus ei olisi jo puolestani tehnyt. Jeesus eli sijastani täydellisen elämän kuuliaisena kaikille Jumalan lain vaatimuksille. Hän kuoli myös minun kuolemani. Kun Hän nousi kuolleista, minäkin nousin yhdessä Hänen kanssaan kokonaan uuteen elämään, johon lailla ei ole enää mitään liittymäkohtaa.

Laki on täytetty, Kristus on lain loppu

Koko Jumalan laki niin seremonialain kuin siveyslainkin osalta on siis menettänyt täytetty. Laki ei voi vaatia uskovalta enää mitään. Kristus tuli lain loppuksi täyttämällä koko lain. Uskovan pelastusvarmuus ei siis perustu vähimmäissäkään määrin siihen kuinka hyvin hän kristittyinä kykenee elämään. Hänen pelastuksensa lepää kokonaan sen varassa, että Jeesus täytti lain kokonaan ja loppuun asti hänen sijastaan. Jeesuksen vanhurskaus on lahjoitettu hänelle.

Uskovan elämä on Kristuksen elämää hänessä ja Kristus on täydellinen ja pyhä ja vanhurskas. Ja vaikka liha edelleen kiusaa, viettelee ja langettaakin uskovaa, sillä ei ole enää mitään valtaa syöstä Herran omaa epätoivoon. Sillä liha on ristiinnaulittu Kristuksen kanssa, se saanut jo kokonaan rangaistuksensa ja tuomionsa.

"Kristuksen Jeesuksen omat ovat ristiinnaulinneet turmeltuneen luontonsa himoineen ja haluineen." (Gal. 5:24)

Ei tule olemaan mitään toista rangaistusta Jeesuksen saaman lisäksi. Ja se on jo kärsitty loppuun. Uskovan kristityn ja vaativan ja syyttävän lain välillä ei ole enää mitään suhdetta.

Vapaana laista, mutta Kristuksen laissa

Kristitty elää koko ajallisen elämänsä vapaana laista ja riippumattomana laista. Mutta eikö laki sitten olekaan Jumalan tahdon pyhä ilmoitus. On kyllä, mutta se on jo täytetty. Golgatan huuto riitti. Eikö uskovan sitten enää tarvitse tehdä Jumalan tahtoa. Ei, pelastuakseen tai kelvatakseen Jumalalle. Mutta Pyhä Henki uskovassa, Kristus meissä, elää kyllä omaa elämäänsä pelastettujen kautta. Pyhä Henki synnyttää rakkauden, ilon, rauhan, pitkämielisyyden jne hedelmää.

"Hengen hedelmä taas on rakkaus, ilo, rauha, kärsivällisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensä hillitseminen." (Gal. 5:22)

Mutta se ei ole meidän elämäämme vaan Kristuksen elämää meissä ja meidän kauttamme.

Kristuksen elämä ei toki sivuuta meidän persoonallisuuttamme eikä kokemuksemme kannalta ole mitään automaattista. Pyhä Henki meissä tarttuu meidän korviimme ja silmiimme tuleviin Jumalan sanan kehotuksiin. Hän synnyttää meissä halun toimia niiden mukaan ja varustaa meidät voimalla Herran tahdon tekemiseen. Mutta siinä ei ole vähimmäissäkään määrin kysymys siitä, että uskova pyrkisi niin tehden pelastumaan, varmistamaan pelastuksensa tai lisäämään jotain pelastukseensa. Kysymys on vain uskovan sydämeen vuodatetun Jumalan rakkauden toiminnasta. Kristus elää meissä ja rakastaa meidän kauttamme.

Liha pyrkii myös teettämään lihan tekoja ja siksi Hengen ja lihan välille syntyy jatkuva taistelu uskovan sisimmässä. Mutta Hengen mukaan vaeltava, Jumalan sanalle kuuliainen Herran oma saa kokea myös sen, että Pyhä Henki kuolettaa lihan tekoja, hillitsee lihan pahuuden ilmenemistä. Kristus uskovassa rakastaa. Rakkaus on lain täyttymys.

"Koko laki on näet täytetty yhdessä käskysanassa, tässä: "Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi." (Gal. 5:14)

Uskova on vapaa lain vaatimuksista, mutta Kristuksen rakkaus, Kristuksen uusi vapauden laki ajaa häntä rakastamaan ja niin täyttämään lain.

"Kantakaa toistenne taakkoja, ja niin te täytätte Kristuksen lain." (Gal. 6:2)

Uskova, johon lain vaatimukset eivät Kristuksen lahjavanhurskauden tähden enää ulotu, täyttää sydämen halulla Herran tahtoa ja lakia, mutta ei pelastuakseen, vaan koska on jo pelastunut.

Vaara rakentaa uudelleen lihan varaan

Uskovalla, joka on kuollut laille ja vapaa elämään Jumalalle, on kuitenkin aina vaara lähteä uudestaan rakentamaan lihan varaan. Hän voi ottaa lain kuolleen luurangon jossain modernissa tai vanhassa muodossa, ja alkaa rakentaa sen varaan. Niin tehdessään hän kieltää Kristukselta saamansa suunnattoman pelastuslahjan arvon ja murehduttaa Jumalan Pyhää Henkeä. Uskova, jolle eivät Jumalan lahjat riitä ja joka ikään kuin lähtee parantelemaan Jumalalta saamaansa lahjaa, on kuin lapsi, joka alkaa elää kuin orja. Häneltä menee pelastuksen ilo, vapaus ja voima elämästään. Lain alle palaava ei lopulta pääse sen pitemmälle kuin näkemään uudestaan kauhean syntisyytensä ja joutuu orjan työhön.

"Mutta jos meidät itsemmekin, halutessamme tulla vanhurskautetuiksi Kristuksessa, on havaittu syntisiksi, onko Kristus siis synnin palvelija? Ei suinkaan! Jos minä näet uudelleen rakennan sen, minkä olen hajottanut maahan, minä osoitan olevani lain rikkoja." (Gal. 2:17-18)

Uskovan kilvoittelu synti vastaan ei ole orjan työtä, vaan perustuu siihen, että Kristuksen elämä hänessä on väkevämpi kuin lihan ja synnin voima. Uskova ei ole enää synnin orja vapaa. Hän on vapaa valitsemaan vanhurskauden, vapaa antamaan jäsenensä ja lahjansa Jumalan käyttöön.

"Synti ei ole enää hallitseva teitä, koska ette ole lain alla, vaan armon alla."

"Synnistä vapautettuina teistä on tullut vanhurskauden palvelijoita! Puhun ihmisten tavalla teidän luontonne* heikkouden tähden. Kuten te ennen annoitte jäsenenne saastaisuuden ja laittomuuden orjiksi pahuuteen, antakaa nyt jäsenenne vanhurskauden palvelijoiksi pyhitykseen." (Room. 6:14, 18 -19)

Mutta niin pian kuin hän palaa lain alle, yrittää oman lihansa voimalla noudattaa lain vaatimuksia ikään kuin lisätäkseen tai varmistaakseen pelastuksensa, hän joutuu huokaamaan: "Minä viheliäinen ihminen! Synti asuu minussa, lihassani ei asu mitään hyvää!"

"Mehän tiedämme, että laki on hengellinen, mutta minulla on turmeltunut luonto, myyty synnin alaisuuteen. "

" Minä kyllä tiedän, ettei minussa, se on, turmeltuneessa luonnossani asu mitään hyvää. Tahtoa minulla kyllä on, mutta ei ole voimaa hyvän toteuttamiseen. Sillä sitä hyvää, mitä tahdon, minä en tee, vaan sitä pahaa, mitä en tahdo, minä teen. Jos minä siis teen sitä, mitä en tahdo, sen tekijä en enää ole minä, vaan synti, joka minussa asuu. Tahtoessani tehdä hyvää minä huomaan itsessäni sen lain, että paha on piintynyt minuun. Sisällisen ihmiseni puolesta minä kyllä ilolla yhdyin Jumalan lakiin, mutta ihmisluonnossani minä tunnen toisen lain, joka sotii mieleni lakia vastaan ja pitää minua luonnossani olevan synnin lain vankina." (Room. 7:14,18-23)

Lain alle sortuneella uskovalla ei ole muuta tietä kuin hylätä väärä tiensä ja turvautua yksinomaan Jumalan armoon Kristuksessa. Galatalaisillekin ovi entiseen vapauteen oli yhä auki. Heidän piti hylätä lain tie ja palata armoon.

Usko ja armo

Tie Jumalan armoon Kristuksessa käy uskon kautta. Siksi Galatalaiskirjeenkin punaisena lankana kulkee usko omien suoritusten vastakohtana.

"Vanhurskas on elävä uskosta." (Gal. 3:11)

"Aabraham uskoi Jumalaa, ja se luettiin hänelle vanhurskaudeksi." (Gal. 3:6)

Voimatyöt ja Pyhän Hengen saaminen tapahtuvat uskossa kuulemisen kautta. (Gal. 3:5)

Uskon tiellä saadaan Aabrahamin siunaus. (Gal. 3:9)

Uskon määritelmä

Usko on avuttoman turvautumista Herraan. Usko on Jeesuksen tuo käymistä niin syntisenä kuin on ja kaikkine tarpeineen. Jumala ottaa Kristuksen uhrin tähden syntiset, heikot ja jumalattomat luokseen ja lukee heille Kristuksen vanhurskauden lahjaksi. Usko on luottamista Herran lupauksiin. Usko on avun pyytämistä Herralta, kerjäläiseksi nöyrytmistä. Usko on Jeesuksen tunnustamista Herraksi: "Sinä olet oikeassa, Sinä saat päättää!" Usko on sydämen avaamista Jeesukselle ja kaikille Jumalan lahjoille, jotka Herra tuo mukanaan.

Epäusko - vastauskoa

Uskon vastakohta ei ole uskon puutetta vaan epäuskoa. Epäusko on ihmisen itseluottamusta ja turvautumista omaan apuunsa, omiin keinoihinsa, omista asioista itse päättämistä, Jumalan lahjojen hylkäämistä tai niistä itselleen kunnian ottamista. Epäusko on uskoa omaan itseensä ja omiin mahdollisuuksiin. Epäusko on omien tekojen tekemistä. Epäuskoinen uskoo omaan kykyynsä tehdä hyvää, valita oikein ja noudattaa Jumalan vaatimuksia.

Lain tehtävä on paljastaa epäuskon luonne. Viedä ihminen epätoivoon itseensä nähden. Laki ei voi ihmistä auttaa, vaan se paljastaa ihmisen avuttomuuden. Laki osoittaa koko maailmalle synnin ja vie epätoivoon omista mahdollisuuksista.

Evankeliumin sanana kautta Jeesus puhuu ihmissydämelle. Evankeliumin sanan kautta Jeesus synnyttää uskon, lahjoittaa vanhurskautensa ja antaa oman elämänsä Pyhässä Hengessä. Usko Kristuksen evankeliumiin tuo kaiken, mikä Kristuksella on itsessään syntisen ja mahdottoman ihmisen omistukseen. Usko Kristukseen ei tee tekoja, vaan ottaa vastaan Herran tekoja. Herran teot vaikuttavat sitten uskovassa sydämässä rakkauden.

" Sillä Kristuksessa Jeesuksessa ei auta ympärileikkaus eikä sen puute, vaan rakkauden kautta toimiva usko. "(Gal. 5:6)

Usko tekee ihmisestä uuden luomuksen, koska Kristus tulee häneen asumaan.

Rakkauden kautta vaikuttava usko

Vaikka uskon vastakohtana on luottamus omiin mahdollisuuksiin ja vaikka epäusko ilmenee mm lain tekoina, se ei silti tarkoita sitä, että usko olisi jollain tavalla passiivista "sängyllä makaamista ja kattoon sylkemistä". Helppoutta korostavaan aikaamme on levinnyt laajalle sellainen käsitys uskosta, että kristityn elämä muuttuu sen jälkeen helpoksi, kun hän uskoo. Usko olisi kuin astumista liukuportaihin, jotka vievät helposti taivaaseen asti.

Raamattu osoittaa kuitenkin, että usko on aktiivista ja toimivaa vaeltamista Jeesuksen kanssa, sidottuna iespuulla Jeesukseen. Usko on ojentautumista sen mukaan mikä ei näy, siis vaeltamista näkymättömän todellisuuden varassa. Usko on Henkeen kylvämistä

"Turmeltuneeseen luontoonsa kylvävä korjaa siitä turmelusta. Henkeen kylvävä korjaa Hengestä ikuisen elämän." (Gal. 6:8),
hengellisen ruoan nauttimista, Hengessä vaeltamista

"Minä sanon: Vaeltakaa Hengessä, niin ette täytä turmeltuneen luonnon himoa." (Gal. 5:16)

ja Herran sanan noudattamista. Usko ottaa Galatalaiskirjeen 6. luvun monet kehotukset vastaan ja on niille kuuliainen. Mutta kysymys ei ole lain teoista, vaan Pyhän Hengen synnyttämästä rakkaudesta Herraa ja Hänen sanaansa kohtaan. Uskoon sisältyy myös taakka.

"Kunakin on näet kannettava oma kuormansa." (Gal.6:5)

Jeesus kyllä lupaa, että Hänen kuormansa on keveä, mutta kuorman usko saa kantaakseen yhdessä Herran kanssa ja Herran voimassa. Uskolla itsellään ei ole mitään voimaa, vaan sen voiman lähteenä on sydämessä asuva Kristus. Kristus on kuin Generaattori, usko on kuin johdot ja sähkömoottori, jonka Jumalan voima saa toimimaan. Jumalan sana taas johtaa, mihin uskon "moottorilla" ajetaan. Uskon kuormaan sisältyy jatkuva taistelu syntiä, lihaa ja maailmaa vastaan. Usko joutuu siksi kohtaamaan epäilyjä, kiusauksia ja lankeemuksia. Mutta usko vie ne kaikki Vapahtajan luo, Jeesuksen käsiteltäväksi, Jumalan sanan mukaisella tavalla.

Armo

Paavalin opetus armosta voidaan tiivistää sanoihin: "Missä synti on tullut suureksi, siinä armo on tullut ylen runsaaksi." (Room.5:29) Sitä selittää jae: "Synnin palkka on kuolema, mutta Jumalan armolahja (vapaa lahja) on ikuinen elämä Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme."

Kristuksen evankeliumin kuullut ja ymmärtänyt ihminen ei voi välttää sitä, että hän joutuu näkemään oman syntisyytensä ja arvottomuutensa. Evankeliumissa Jumala tarjoaa jokaiselle ihmiselle iankaikkisen elämän lahjaa. Ihminen voi viime kädessä paeta joko armoa tai syntiä mutta ei molempia. Hän voi paeta synnistä antautumalla armolle tai sitten hän voi työntää itsensä armon vaikutuksen ulkopuolelle antautumalla synnille. Molempia ei voi yhtä aikaa tapahtua. Vain jompi kumpi. Vastakohtat ovat toisella puolella palkka, synti, kuolema ja toisella armolahja, Jumala, ikuinen elämä.

Palkkaa vastaa armolahja, syntiä Jumala ja kuolemaa iankaikkinen elämä. Palkka on ansaittua, se vastaa tehtyä työtä. Palkkansa saajan ei tarvitse sanoa "kiitos". Palkka on oikeudenmukainen vastaus ponnistukseen, työhön ja vaivannäköön. Palkka kuuluu lain, oikeuden piiriin. Mutta vapaa lahja, armolahja on jotain sellaista mitä ei voi ansaita. Siihen kenelläkään ei ole mitään oikeutta. Vapaa lahja saadaan toisen rakkaudesta, suosiosta ja armollisuudesta.

Synnin vastakohtaksi Paavali asettaa Jumalan. Synti liittyy palkkaan tässä yhteydessä ja viittaa siis tietoiseen rikkomukseen ja tahalliseen epäonnistumiseen. Kysymys on tietoisesta väärästä valinnasta, joka vie syyllisyyteen ja halvauttaa

ihmisen. Viime kädessä synti on sitä, että ihminen omien halujen ja himojensa vuoksi ei halua ottaa Jumalan vapaata lahjaa vastaan. Paavali ei aseta synnin vastakohtaksi pyhyyttä tai puhtautta tai vanhurskautta, vaan Jumalan. Jos ihminen olisi synnitön, niin hänen pyhyytensä ja puhtautensa palkka olisi iankaikkinen elämä.

Armossa on kysymys jostain niin suunnattoman suuresta asiasta, että inhimillinen kieli ei siihen riitä. Armo on enemmän kuin kaikki mitä siitä voidaan sanoa tai kirjoittaa. Armon suuruus on Jumalan olemuksen käsittämättömässä syvyydessä, sen laupeudessa ja rakkaudessa. On helppo asettaa palkan vastakohtaksi lahja, mutta mikä voidaan panna sen synnin vastakohtaksi, joka vaatii palkkaansa. Mikään toiminta ei kykene käsittelemään syntiä. Jumala itse asettuu synnin vastakohtaksi. Jumala ei sano: "Synnin palkka on kuolema mutta uudistuksen seurauksena on elämä." Ei myöskään: "Synnin palkka on kuolema, mutta uskonnollisen elämän sääntöjen noudattaminen tuo elämän." Ihminen, joka on Jumalan ajatuksissa, ei kykene uudistamaan itseään ja hänen uskonnolliset harjoituksensa ovat itsessään jo synnillisiä. Siksi Jumala asetti Itsensä synnin vastakohtaksi.

Kuoleman vastakohta on iankaikkinen elämä. Kuolema on synnin lopputulos, oikea ja johdonmukainen. Kuolema on ainoa vastaus syntiin. Kuolema pitää yllä iankaikkisen oikeudenmukaisuuden. Ihminen, joka tekee syntiä, niittää väistämättä kuoleman palkkseen. Suostuessaan syntiin ihminen valitsee aina kuoleman, hajoamisen, turmeluksen ja häviön. Lain rikkominen luo kaaoksen. Kaaos taas tekee helvetin välttämättömäksi. Kuoleman vastakohta iankaikkinen elämä ei ole päätös, loppu, vaan alku. Siitä alkaa kasvu ja kehitymisprosessi, joka jatkuu ajasta aikaan iankaikkisesti.

Jumala tuntee ihmisen täydellisesti. Hän on pyhä eikä voi sivuuttaa yhtään syntiä. Hän ei voi pyyhkiä yhtään rikkomusta, jonka syyllisyyttä ei ole käsitelty. Toisaalta Jumala on käsittämättömän suuri ja muuttumaton rakkaudessaan, vaikka Hänen rakkautensa kohteen muuttuisivatkin. Tämä Jumala tarjoaa vapaata lahjaa syntiselle ihmiselle. Hän tarjoaa sitä omasta halustaan, oman toimintansa ja oman kärsimyksensä perusteella. Hän tarjoaa tätä lahjaa täysin riippumatta siitä, millainen vastaanottaja on olemuksensa tai vaelluksensa puolesta. Jumala ei aseta lahjalleen mitään ennakkoehtoja kuten lupauksia paremmasta elämästä tulevaisuudessa jne. Jumala ei vaadi mitään antaessaan iankaikkisen elämän lahjan. Se on armoa. Jumalalta itseltään vapaan armon lahjoittaminen edellytti käsittämätöntä kärsimystä ja tuskaa, jonka Jeesus kärsi Golgatalla. Mutta vastaanottajalta ei vaadita mitään.

Ikuinen elämä sisältää iankaikkisen pituuden ja laadultaan se Jumalan persoonallista tuntemista, Jumalan elämää ihmisessä. Tämä elämä lahjoitetaan syntiselle, joka saa samalla syntinsä anteeksi ja puhtauden. Se on ylösnousseen Jeesuksen elämää lahjan saaneessa.

Tämä lahja on tarjolla jokaiselle, joka on kuullut evankeliumin Jeesuksesta. Aloite on Jumalan. Ihminen tulee ehkä vavisten, ehkä ymmärtäen evankeliumista vain kovin vähän, mutta tulee ja antautuu Jumalalle, asettuu Jeesuksen kasvojen eteen, suhteeseen Häneen. Siinä alkaa ikuinen elämä.

Jumalan armolahjan vastaanottaminen ja synnin tie kohti kuolemaa ovat ainoat vaihtoehdot. Ei ole mitään kolmatta tietä. Mutta kun Jumala lahjaansa tarjoaa, se on todellakin valittavissa, vastaanotettavissa. Sitä ei koskaan tarjota näennäisenä mahdollisuutena. Jumalan armo on todellista ja tekee vastaanottajansa uudeksi luomukseksi. Kristityn tie voi olla vain lahjan ja armon tie. Ansion ja palkan tie - millaisella lailla se lieneekin pönkitetty - on aina lopulta kuoleman tie.